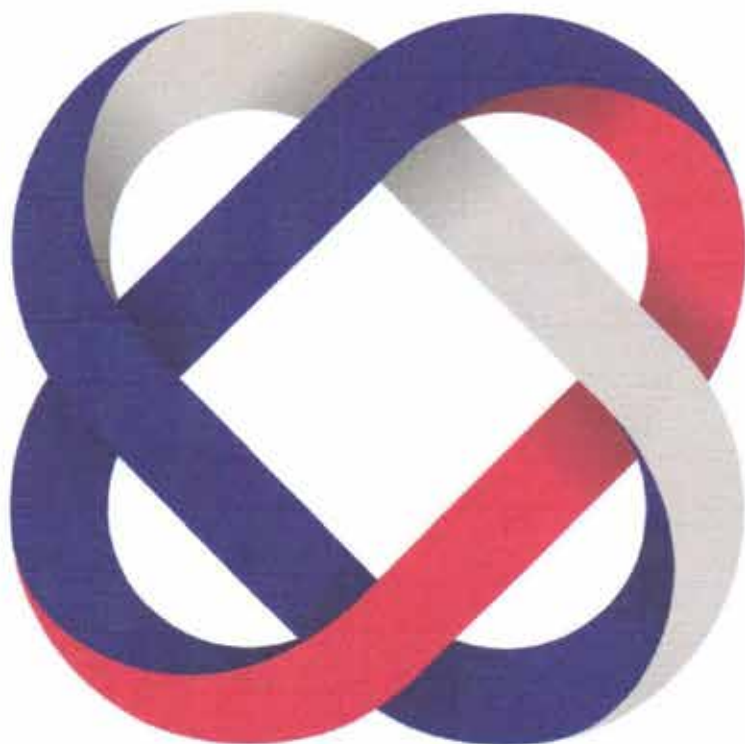

**Санхүүгийн тайлан ба Хараат бус
аудиторын тайлан**

Ард кредит ББСБ ХК

2020 оны 12 дугаар сарын 31

Агуулга

Хараат бус аудиторын дүгнэлт	1
Санхүүгийн байдлын тайлан	5
Орлогын дэлгэрэнгүй тайлан	7
Өмчийн оорчлолтийн тайлан	8
Мөнгөн гүйлгээний тайлан	9
Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд	11

Компанийн тухай товч мэдээлэл

КОМПАНИЙН НЭР:	"Ард кредит ББСБ" ХК	
ТУЗ-ИЙН ГИШҮҮД:	Дарга:	Ч.Ганхуяг
	Ердийн гишүүд:	В.Баяржаргал С.Гэрэлтуяа Ч.Ганзориг М.Тулгат
	Хараат бус гишүүд:	В.Ганзориг Б.Ганбат И.Баттуяа Ч.Чинзориг
	Дотоод аудитын хороо:	Б. Ганбат В. Ганзориг И. Баттуяа М. Тулгат М. Мөнх-Эрдэнэ
УДИРДЛАГЫН БАГ:	Гүйцэтгэх захирал:	Г.Тэлмэн
	Стратеги, бодлого, төлөвлөлт эрхэлсэн захирал:	Г.Сүхбаатар
	Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Дархижав
	Үйл ажиллагаа эрхэлсэн захирагч	М.Номин-Эрдэнэ
	ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга	М.Мөнхсүрэн
КОМПАНИЙН ХАЯГ:	Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, Ерөнхий сайд А.Амарын гудамж, Ард холдинг барилгын 2-р давхар, 14200	
РЕГИСТРИЙН ДУГААР:	5459567	
ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА:	Итгэлцлийн үйлчилгээ Зээлийн үйл ажиллагаа Богино хугацаат санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулалт хийх Цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ Хөрөнгө оруулалт, санхүүгийн чиглэлээр зөвлөгөө өгөх Гадаад валютын арилжаа Хаалттай өрийн бичиг Цахим мөнгө гаргах, төлбөрийн үйлчилгээ	
АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО:	51	
АУДИТОР:	"Трант Торнтон Аудит" ХХК, Аудит, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн зөвлөгөө, сургалт, үнэлгээний итгэмжлэгдсэн байгууллага	

Удирдлагын мэдэгдэл

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг үнэн зөв бэлтгэж, Компанийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаарх санхүүгийн байдал, уг өдрөөр дуусвар болсон үйл ажиллагааны үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, өмчийн өөрчлөлтийг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт (СТОУС)-ын дагуу зохистой толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ удирдлага дараах үүрэг хариуцлагыг биелүүлсэн. Үүнд:

- Нягтлан бодох бүртгэлийн тохиромжтой бодлогыг сонгох, тууштайгаар даган мөрдөж, үндэслэлтэй, нягт нямбай тооцоолол, үнэлгээ хийж, бүх холбогдох нягтлан бодох бүртгэлийн стандартыг мөрдсөн,
- Компанийн эд хөрөнгийг хадгалан хамгаалах, аливаа заль мэх, зүй бус үйлдлээс сэргийлэх, ийм үйлдлийг илрүүлэхэд шаардлагатай арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлсэн,
- Санхүүгийн тайланг тасралтгүй үйл ажиллагаанд үндэслэн бэлтгэсэн.

"Ард кредит ББСБ" ХК-ийн ТУЗ-ийн дарга Ч.Ганхуяг, гүйцэтгэх захирал Г.Тэлмэн болон ерөнхий нягтлан бодогч Д.Дархижав бид энэхүү тайлангийн 11-50 дугаар хуудсанд үзүүлсэн компанийн санхүүгийн тайлангууд нь 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх компанийн санхүүгийн байдал, уг өдрөөр дуусгавар болсон жилийн үйл ажиллагааны үр дүн, мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлсэн гэдгийг үүгээр мэдэгдэж байна.

ТУЗ-ийн дарга
Ч.Ганхуяг

Огноо:

Огноо:

Ерөнхий нягтлан бодогч

Д.Дархижав - 6

Огноо: 2021/05/30

“ГРАНТ ТОРНТОН АУДИТ” ХХК
Аудит, татвар, зөвлөх үйлчилгээний
дэлхийн сүлжээний бие даасан фирм

Далай тауэр, 9 давхар,
ЮНЕСКО гудамж - 31,
Сүхбаатар дүүрэг,
1 хороо Улаанбаатар
14230, Монгол улс
T + 976 70 110744
+ 976 70 110799

Dalai Tower, 9 floor,
UNESCO street - 31,
Sukhbaatar District-1,
Ulaanbaatar 14230,
Mongolia
T + 976 70 110744
+ 976 70 110799

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

“Ард кредит ББСБ” ХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдэд:

Дүгнэлт

Бид “Ард кредит ББСБ” ХК (цаашид “компани” гэх)-ийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх дараах санхүүгийн тайлангуудад (цаашид “санхүүгийн тайлан” гэх)-д аудит хийлээ. Үүнд:

- Санхүүгийн байдлын тайлан,
- Орлогын дэлгэрэнгүй тайлан,
- Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан,
- Мөнгөн гүйлгээний тайлан болон
- Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогын хураангуй,
- Бусад тайлбар тодруулгууд

Бидний дүгнэлтээр, “Ард кредит ББСБ” ХК-ийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх санхүүгийн байдал ба уг өдрөөр дуусгавар болсон жилийн санхүүгийн үр дүн ба мөнгөн гүйлгээ нь бүх материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлэгдсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид энэхүү аудитын ажлыг Аудитын олон улсын стандарт (АОУС)-уудын дагуу хийж гүйцэтгэв. Уг стандартуудын дагуу хүлээсэн үүрэг хариуцлагаа энэ тайлангийнхаа *Санхүүгийн тайлангийн аудитад хүлээх аудиторын үүрэг хариуцлага* гэсэн хэсэгт харуулав.

Хараат бус байдал

Бид Нягтлан бодогчдын ёс зүйн Олон улсын стандартын зөвлөлийн Мэргэжлийн нягтлан бодогчдын ёс зүйн дүрэм болон Монгол улсын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын ёс зүйн дүрмийн санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой ёс зүйн зохих шаардлагуудын дагуу тус Компаниас хараат бус бөгөөд эдгээр ёс зүйн шаардлагуудад нийцүүлэн бусад ёс зүйн үүрэг хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн болно. Олж авсан аудитын баримт нотолгоо нь бидний гаргасан дүгнэлтийн үндэслэл болоход хангалттай, тохиромжтой гэж итгэж байна.

Аудитын аргачлалын хураангуй

Аудитын гол асуудлууд	Компани нь НББ-ийн тухай хуульд заасны дагуу СТОУС-ыг дагаж мөрдөх үүрэгтэй боловч СТОУС 9 <i>Санхүүгийн хэрэглүүр-т</i> заасан шаардлагыг хэрэгжүүлээгүй байна.
Аудитын цар хүрээ	Компани нь охин компани, хараат компани эзэмшдэггүй учир энэхүү аудитын цар хүрээнд Компанийн нийтлэг зориулалттай санхүүгийн тайлан хамрагдсан болно.

Материаллаг байдал

Санхүүгийн тайлангийн аудитад ашигласан нийт материаллаг байдал нь 92.6 сая төгрөг ба материаллаг байдлыг сонгохдоо нийт орлогын 2% ба татварын өмнөх ашгийн 5%-ийн дундажаар тооцсон.

Компанийн санхүүгийн үр дүнгийн хэлбэлзлийг харгалзан үзвэл орлого, татварын өмнөх ашиг нь бизнесийн хэмжээ, буруу тайлагналын эрсдэлийг хэмжихэд илүү тохиромжтой байдаг.

Онцлох асуудал

Санхүүгийн тайлангийн Тодруулга 4.10-т Виртуал хөрөнгөтэй холбоотой тодорхойгүй байдлыг тайлбарласан байгаад анхаарлаа хандуулна уу. Энэхүү асуудалтай холбоотойгоор бид дүгнэлтээ хязгаарлаагүй болно.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн үнэлэмжээр аудитын гол асуудлууд гэж тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нөлөөтэй асуудлууд юм. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитынхаа хүрээнд эдгээр асуудлуудыг нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн ба дүгнэлтээ гаргахдаа эдгээр асуудлуудад тус бүрчлэн тусдаа дүгнэлт гаргаагүй болно. Үүнд:

Эрсдэл	Эрсдэлд авсан хариу арга хэмжээ
Компани нь тайлант хугацаанд зээлийн эрсдэлийн санг Санхүүгийн зохицуулах хорооноос баталсан журмын дагуу тооцоолсон боловч СТОУС 9 "Санхүүгийн хэрэглүүр"-ийг хэрэгжүүлээгүй, тэдгээр нь компанийн санхүүгийн тайланд хэрхэн нөлөөлөхийг үнэлээгүй бөгөөд энэхүү стандартад нийцсэн үнэ цэнийн бууралтыг тооцох бодлого байхгүй байна.	<p>Аудитын горим: Компанийн дагаж мөрдсөн журмын дагуу тооцоолсон эрсдэлийн сан болон СТОУС 9 "Санхүүгийн хэрэглүүр"-ийн дагуу тооцоолсон үнэ цэнийн бууралтын дүнгийн зөрүү нь бидний тогтоосон материаллагийн дүнгээс хэтрээгүй.</p> <p>Цаашид "Ард кредит ББСБ" ХК нь СТОУС 9 Санхүүгийн хэрэглүүрт нийцсэн үнэ цэнийн бууралтыг бодлогыг хэрэгжүүлэх, шаардлагын үүднээс аудитын гол асуудалд оруулж байна.</p>
Компани нь виртуал хөрөнгийн үнэлгээний олзтой холбоотой өмнөх үед хамаарах дүнг НББОУС 8 НББ-ийн бодлого, НББ-ийн тооцооллын өөрчлөлт ба алдаа-ны дагуу зэрэгцүүлэгдэх дүнг залруулаагүй.	<p>Компани нь виртуал хөрөнгийн үнэлгээний олзын өмнөх үед хамаарах нөлөөллийг хуримтлагдсан ашиг дансанд тохируулсан.</p> <p>Учир нь компанийн санхүүгийн тайлангийн эхний үлдэгдэл нь СЗХ-ны системд бүртгэгдсэн ба эхний үлдэгдлийг өөрчилвөл СЗХ нь компанийн санхүүгийн тайланг хүлээж авахгүй байх нөхцөл үүсэхээр байсан.</p>

Бусад асуудал

Компанийн 2019 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусгавар болсон санхүүгийн тайланд "Далайван аудит" ХХК аудит хийсэн ба зөрчилгүй санал дүгнэлт өгсөн байна.

Бусад мэдээлэл

Удирдлага бусад мэдээлэлд хариуцлага хүлээнэ. Бусад мэдээлэл Компанийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх жилийн тайланд багтсан мэдээллээс бүрдэх ба харин санхүүгийн тайлан болон манай аудиторын тайланг багтаахгүй. Жилийн тайлан нь энэхүү аудиторын тайлан гарсан өдрөөс хойш бидэнд нээлттэй болно.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй бөгөөд бид аливаа хэлбэрээр баталгаажуулалтын дүгнэлт илэрхийлэхгүй.

Санхүүгийн тайланд бидний хийсэн аудиттай холбоотой бидний үүрэг хариуцлага бол дээр тодорхойлсон бусад мэдээлэл бидэнд нээлттэй болсон үед уншиж танилцах, ингэхдээ уг бусад мэдээлэл нь санхүүгийн

тайлан эсвэл аудитаар бидний олж авсан мэдлэгтэй материаллаг хэмжээгээр харшилж байгаа эсвэл өөрөөр материаллаг байдлаар буруу илэрхийлэгдсэн эсэхийг авч үзэх юм.

Удирдлага болон Засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдийн Санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг хариуцлага

Компаний удирдлага эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу бэлтгэх, үнэн зөв толилуулах үүрэгтэй. Удирдлагын тодорхойлох энэхүү дотоод хяналт нь санхүүгийн тайланг аливаа алдаа эсвэл залилангийн улмаас үүсч болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай байдаг.

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ Компанийн үйл ажиллагааг зогсоох юмуу татан буулгахаар төлөвлөсөн эсвэл ингэхээс өөр бодит сонголт байхгүй байхаас бусад тохиолдолд санхүүгийн тайлангуудыг гаргахдаа тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа зогсолтгүй явуулах компанийн чадамжийг үнэлэх, боломжтой бол тасралтгүй байх зарчимтай холбоотой асуудлуудыг тодруулах, нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг хэрэглэх үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүд нь Компанийн санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүрэг хариуцлагатай байна.

Санхүүгийн тайлагналын аудитад хүлээх аудиторын үүрэг хариуцлага

Залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайланг нь бүхэлдээ анги эсэх талаарх үл үндэслэлтэй нотолгоо олж авах, дүгнэлт бүхий аудиторын тайлан гаргах нь бидний зорилго юм. Үл үндэслэлтэй нотолгоо гэдэг нь өндөр түвшний нотолгоо боловч АОУС-ын дагуу хийгдсэн аудитаар байгаа материаллаг буруу илэрхийллийг байнга илрүүлдэг гэсэн нотолгоо болохгүй. Буруу илэрхийлэх явдал нь залилан эсвэл алдаанаас үүсч болох ба хэрэв тэр нь дангаараа эсвэл нийтдээ санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргасан хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх магадлалтай бол материаллагт тооцогддог.

Аудитор нь залилан зэрэг хууль бус асуудлуудыг илрүүлэх чадавхийг ямар цар хүрээнд авч үзсэн талаарх тайлбар

АОУС-ын дагуух аудитын нэг хэсэг байдлаар бид мэргэжлийн шийдэл ашиглаж аудитын ажлын явцад мэргэжлийн үл итгэх хандлагыг баримтлан ажилладаг. Үүнд:

- Залилан эсвэл алдааны улмаас санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийлэгдэх эрсдлийг тодорхойлж, түүнийг үнэлэн уг эрсдэлд тохирохуйц аудитын горимыг боловсруулан хэрэгжүүлж өөрсдийн дүгнэлтийнхээ үндэслэл болохуйц хангалттай, тохиромжтой аудитын баримт нотолгоог олж авдаг. Залилангаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдаанаас үүссэн буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдлээс харьцангуй их байдаг, учир нь залиланд хуйвалдаан, бичиг баримт хуурамчаар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу илэрхийлэх болон дотоод хяналтыг орхигдуулах явдлууд багтсан байж болно.
- Компанийн дотоод хяналтын үр ашигтай байдалд дүгнэлт өгөх зорилгоор буюу тухайн нөхцөл байдалд тохирохуйц аудитын горим боловсруулахын тулд аудитын ажилтай холбоотой дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авдаг.
- Ашиглагдсан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогуудын нийцэмжтэй байдал, нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын үл үндэслэл, удирдлагын гаргасан холбогдох тодруулгыг үнэлдэг.
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, мөн олж авсан аудитын баримт нотолгоонд үндэслэн Компанийн тасралтгүй үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн явуулах чадамжид мэдэгдэхүйц эргэлзээ үүсгэхүйц үйл явдал, нөхцөл байдалтай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал оршин байгаа эсэхийг тодорхойлдог. Хэрэв материаллаг хэмжээний тодорхой бус байдал оршин байна гэж үзвэл аудиторын тайландаа санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгад анхаарал хандуулах эсвэл ийм тодруулга хийх нь хангалтгүй бол дүгнэлтээ өөрчлөх шаардлагатай болдог. Аудиторын тайлан гарах өдөр хүртэлх олж авсан аудитын баримт нотолгоондоо үндэслэн бид

дүгнэлтээ гаргадаг. Гэхдээ ирээдүйн үйл явдал, эсвэл нөхцөл байдал Компани тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн явуулах боломжгүй болгоход хүргэж болно.

- Тодруулгыг багтаагаад санхүүгийн тайлангийн ерөнхий толилуулга, бүтэц, агуулгыг үнэлж санхүүгийн тайланд үнэн зөв толилуулгын шаардлагыг хангахуйц байдлаар гол гол ажил гүйлгээ, үйл явдлуудыг илэрхийлсэн эсэхийг тодорхойлдог.

Бид бусад асуудлуудын дундаас аудитын ажлын төлөвлөсөн хамрах хүрээ, цаг хугацаа болон аудитын явцад тодорхойлсон дотоод хяналтын аливаа мэдэгдэхүйц доголдлыг багтаагаад аудитын илэрсэн томоохон асуудлуудаар засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдтэй харилцдаг.

Бид хараат бус байдлын талаар холбогдох ёс зүйн шаардлагуудад нийцсэн гэдгээ засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдэд мэдэгддэг ба мөн бид тэдгээр хүмүүстэй бүх харилцаа холбоо болон шаардлагатай гэж үзвэл холбогдох хамгаалалт зэрэг бидний хараат бус байдлын хүрээнд бодолцож үзвэл зохих асуудлуудаар харилцдаг.

Засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдтэй харилцсан асуудлуудаас тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн асуудлуудыг тодорхойлж тэдгээр асуудлаа аудитын гол асуудлууд гэж үздэг. Хууль, дүрэм журмаар аливаа асуудлыг олон нийтэд мэдээллэхийг хориглосон эсвэл тун ховор тохиолдолд аудиторын тайландаа аливаа асуудлаар харилцах нь тухайн харилцаанаас хүртэх олон нийтийн үр өгөөжөөс илүү сөрөг үр дагавартай учраас аудиторын тайландаа харилцахгүй байх нь зүйтэй гэж үзсэнээс бусад тохиолдолд тэдгээр асуудлыг аудиторын тайландаа тодорхойлдог.

Бусад хууль тогтоомж, зохицуулалтын шаардлагын талаар

Монгол улсын Компанийн тухай хуулийн 92, 94-р зүйлд заасны дагуу Компани нь сонирхлын зөрчилтэй этгээдтэй хийсэн ажил гүйлгээ, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль, Санхүүгийн Зохицуулах Хороо болон Монголын Хөрөнгийн Биржээс тогтоосон бусад мэдээлэл, Компанийн дүрэмд заасан бусад мэдээллийг тайлагнах үүрэгтэй бөгөөд "Сонирхлын зөрчилтэй хэлцлийг шийдвэрлэх"-тэй холбоотой мэдээллийг тодруулга 29.5-с харна уу.

Аудитын тайлангийн хэрэглээ

Энэхүү тайланг Компанийн тухай хуулийн 94-р зүйлд заасны дагуу зөвхөн компанийн хувьцаа эзэмшигчдэд зориулсан ба бусад өөр этгээдэд зориулаагүй болно. Бид энэхүү тайлангийн хүрээнд бусад аливаа нэгэн гуравдагч талын өмнө хариуцлага хүлээхгүй.

Энэхүү Хараат бус аудиторын тайланг гаргахад оролцсон гэрээт ажлын Партнер нь Н.Эрдэнэцог болно.

Н.ЭРДЭНЭЦОГ
ГЭРЭЭТ АЖЛЫН ПАРТНЕР

Санхүүгийн байдлын тайлан

Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Хөрөнгө			
Эргэлтийн хөрөнгө			
Монго, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	7	3,249,682	1,873,425
Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт	8	89,000	79,000
Зээл	9	18,949,256	17,766,357
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	10	1,793,317	589,074
Бусад эргэлтийн хөрөнгө	11	3,285,543	1,552,789
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн		27,366,798	21,860,645
Эргэлтийн бус хөрөнгө			
Үндсэн хөрөнгө, цэвэр	12	259,291	107,404
Биет бус хөрөнгө, цэвэр	13	2,028,939	1,125,611
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн		2,288,230	1,233,015
Нийт хөрөнгө		29,655,028	23,093,660
Өр төлбөр ба эздийн өмч			
Өр төлбөр			
Богино хугацаат өр төлбөр			
Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан богино хугацаат зээл	14	2,664,401	2,540,636
Орийн бичгээрх өглөг	15	3,661,000	1,995,000
Бусад эх үүсвэр	16	7,845,836	5,420,675
Бусад өр төлбөр	17	3,228,325	1,474,612
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн		17,399,562	11,430,923

Санхүүгийн байдлын тайлан (үргэлжлэл)

Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Урт хугацаат өр төлбөр			
Урт хугацаат зээл	14	867,977	923,216
Хойшлогдсон татварын өр	18	134,219	47,092
Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн		1,002,196	970,308
Өр төлбөрийн нийт дүн		18,401,758	12,401,231
Эздийн өмч			
Эзэмшигчдийн өмч	19	6,429,896	6,848,467
Бусад өмч	20	976,953	240,731
Хуримтлагдсан ашиг		3,846,421	3,603,231
Эздийн өмчийн дүн		11,253,270	10,692,429
Өр төлбөр ба эздийн өмчийн дүн		29,655,028	23,093,660

Уг санхүүгийн тайланг 2021 оны 3 дугаар сарын 29-ний өдөр батлав:

Г.Тэлмэн

Гүйцэтгэх захирал

Д.Дархижав -с *Ч. Юнши*
Ерөнхий нягтлан бодогч

Энэхүү санхүүгийн байдлын тайланг 11-с 50 дугаар хуудсан дах тодруулгуудын хамт унших бөгөөд тодруулгууд нь санхүүгийн тайлангийн нэг хэсгийг бүрдүүгнэ.

Орлогын дэлгэрэнгүй тайлан

Манган төгрөгөөр	Тодруулга	2020	2019
Хүүгийн орлого	21	6,306,995	3,844,786
Хүүгийн зардал	22	(2,122,526)	(1,288,812)
Цэвэр хүүгийн орлого		4,184,469	2,555,974
Хүүгийн бус орлого	23	2,075,579	2,794,381
Хүүгийн бус зардал	24	(3,369,727)	(2,124,625)
Цэвэр хүүгийн бус орлого		(1,294,148)	669,756
Болзошгүй эрсдэлийн сан байгуулахаас өмнөх үйл ажиллагааны ашиг		2,890,321	3,225,730
Болзошгүй эрсдэлийн зардал	25	(1,326,564)	(797,955)
Үндсэн үйл ажиллагааны ашиг		1,563,757	2,427,775
Үндсэн бус үйл ажиллагааны орлого	26	155,944	43,798
Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал	27	(292,586)	(36,173)
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг		1,427,115	2,435,400
Орлогын албан татварын зардал		(186,340)	(248,822)
Цэвэр ашиг		1,240,775	2,186,578
<i>Бусад дэлгэрэнгүй орлого</i>		830,637	-
Виртуал хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн үнэлгээний нэмэгдэл		736,222	-
Виртуал хөрөнгийн тайланг хугацаанд хэрэгжсэн олз		94,415	-
Орлогын нийт дүн		2,071,412	2,186,578
Нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашиг (алдагдал)		4.5357	7.8092

Энэхүү орлогын дэлгэрэнгүй тайланг 11-с 50 дугаар хуудсан дах тодруулгуудын хамт унших бөгөөд тодруулгууд нь санхүүгийн тайлангийн нэг хэсгийг бүрдүүлнэ.

Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Мянган төгрөгөөр	Өмч	Халаасны хувьцаа	Нэмж төлөгдсөн капитал	Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
2019 оны 1 сарын 1-ний үлдэгдэл	2,100,000	-	-	-	1,657,384	3,757,384
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга	-	-	-	-	-	-
Залруулсан үлдэгдэл	2,100,000	-	-	-	1,657,384	3,757,384
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	-	-	-	-	2,186,578	2,186,578
Өмчид гарсан өөрчлөлт	700,000	-	4,048,467	-	-	4,748,467
2019 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2,800,000	-	4,048,467	-	3,843,962	10,692,429
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга	-	-	-	240,731	(240,731)	-
Залруулсан үлдэгдэл	2,800,000	-	4,048,467	240,731	3,603,231	10,692,429
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	-	-	-	-	1,240,775	1,240,775
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	-	-	-	830,637	-	830,637
Өмчид гарсан өөрчлөлт	-	(64,396)	(354,175)	-	-	(418,571)
Зарласан ногдол ашиг	-	-	-	-	(1,092,000)	(1,092,000)
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн	-	-	-	(94,415)	94,415	-
2020 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2,800,000	(64,396)	3,694,292	976,953	3,846,421	11,253,270

Энэхүү өмчийн өөрчлөлтийн тайланг 11-с 50 дугаар хуудсан дахь тодруулгуудын хамт унших бөгөөд тодруулгууд нь санхүүгийн тайлангийн нэг хэсгийг бүрдүүлнэ.

Мөнгөн гүйлгээний тайлан

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн	55,347,645	45,563,171
Харилцагчдад олгосон зээлийн эргэн төлөлт /үндсэн зээл/	39,048,119	31,472,376
Итгэлцэл, татан төвлөрүүлсэн хөрөнгө	9,017,906	4,304,143
Зээлийн хүүгийн орлого	5,175,231	3,529,416
Үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн орлого	1,550,763	1,696,830
Бусад үйлчилгээний орлого	555,626	4,560,406
Мөнгөн зарлагын дүн	(53,720,621)	(48,024,948)
Харилцагчдад олгосон зээлд төлсөн	(42,113,672)	(41,696,780)
Итгэлцэл татан төвлөрүүлсэн хөрөнгө төлөлт	(6,933,486)	(3,191,656)
Итгэлцлийн үйлчилгээний хүүгийн зардалд төлсөн	(1,136,933)	(1,556,415)
Үндсэн ба нэмэгдэл цалинд төлсөн	(754,937)	(690,378)
Түрээс, менежментийн зардалд төлсөн	(321,050)	(34,172)
Аудитын төлбөр, мэргэжлийн зөвлөгөө үйлчилгээний мөнгө	(294,280)	(101,400)
Татвар, даатгалд төлсөн	(280,767)	(243,234)
Бондын хүүгийн зардалд төлсөн	(265,301)	(252,606)
Зохицуулалтын үйлчилгээний хураамжид төлсөн мөнгө	(109,744)	(7,282)
Нийгмийн даатгалын шимтгэлд төлсөн	(105,460)	(86,911)
Шатахуун, холбоо, интернет, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	(76,947)	(19,293)
Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээлийн хүүгийн зардалд төлсөн	(18,985)	(75,959)
Бичиг хэргийн зардал, ариун цэврийн зардалд төлсөн	(18,417)	(31,910)
Албан томилолт, сургалтын зардалд төлсөн	(9,894)	(27,291)
Ажилтнуудад олгосон нөхөн олговор, тэтгэмжид төлсөн	(3,605)	(9,661)
Бусад үйлчилгээнд төлсөн мөнгө	(1,277,143)	(1,601,540)
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	1,627,024	(2,461,777)
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн	54,834	146,084
Харилцах, хадгаламжийн хүүгийн орлого	39,455	134,474
Ногдол ашгийн орлого	15,379	1,208
Бусад мөнгөн орлого	-	10,402

Мөнгөн гүйлгээний тайлан (үргэлжлэл)

Мөнгөн зарлагын дүн	(363,840)	-
Хөрөнгө худалдан авахад төлсөн мөнгө	(363,840)	-
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(309,006)	146,084
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн	5,452,513	5,895,207
Бонд гаргалтаас хүлээн авсан мөнгө	2,538,000	1,205,707
Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл	2,914,513	4,689,500
Мөнгөн зарлагын дүн	(5,394,274)	(2,829,818)
Банк, санхүүгийн зээлийг төлсөн мөнгө	(1,840,636)	(1,995,818)
Бондын төлбөрт төлсөн мөнгө	(1,461,198)	(834,000)
Нэгдөл ашигт төлсөн мөнгө	(1,092,000)	-
Үнэт цаас худалдан авахад төлсөн мөнгө	(1,000,440)	-
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	58,239	3,065,389
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	1,376,257	749,696
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	1,873,425	1,123,729
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	3,249,682	1,873,425

Энэхүү мөнгөн гүйлгээний тайланг 11-с 50 дугаар хуудсан дах тодруулгуудын хамт унших бөгөөд тодруулгууд нь санхүүгийн тайлангийн нэг хэсгийг бүрдүүлнэ.

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд

1 Үйл ажиллагааны онцлог, ерөнхий мэдээлэл

"Ард Кредит ББСБ" ХК нь 2011 оны 4 дүгээр сард Монгол улсын хуулийн дагуу үүсгэн байгуулагдсан, тус улсын нутаг дэвсгэрт СЗХ-ны тусгай зөвшөөрөлтэй үйл ажиллагаа явуулдаг, 2100 гаруй хувьцаа эзэмшигчидтэй олон нийтэд нээлттэй, "Ард Санхүүгийн Нэгдэл" ХК-ийн хөрөнгө оруулалттай компани юм. Тайлант онд Монголбанкнаас цахим мөнгөний тусгай зөвшөөрөлтэй АрдКэш цахим мөнгийг хэрэглээнд нэвтрүүлсэн байна.

Үндсэн үйл ажиллагаа: Зээлийн үйл ажиллагаа

Үйл ажиллагаа нь ажил, үйлчилгээний дараах төрлүүдэд ангиллагддаг. Үүнд:

1. Зээл,
2. Гадаад валютын арилжаа,
3. Хөрөнгө оруулалт, санхүүгийн чиглэлээр зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх,
4. Итгэлцэл,
5. Богино хугацаат санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулалт хийх,
6. Цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гүйвуулгын үйлчилгээ.

Компанийн хүний нөөц: Компанийн ажилтнуудын дундаж тоо 2020 оны туршид 51 (2019 онд: 40) байсан.

Бүртгэгдсэн хаяг: Компани нь Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо, Ерөнхий сайд Амарын гудамж, "Ард санхүүгийн нэгдэл" ХК-ийн байр 2 дугаар давхарт байрлан үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

2 СТОУС-ЫН ХЭРЭГЛЭЭ, ТАСРАЛТГҮЙ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТААМАГЛАЛ

Эдгээр санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандартын зөвлөл ("НББОУСЗ")-өөс баталсан Санхүүгийн тайлангын олон улсын стандарт ("СТОУС")-д нийцүүлэн бэлтгэсэн болно.

Эдгээр санхүүгийн тайланг Компани нь тасралтгүй байх зарчмын дагуу бэлтгэсэн.

2020 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусгавар болсон санхүүгийн тайлангууд түүний тодруулгуудыг 2021 оны 3 дугаар сарын 30-ны өдөр компанийн удирдлага баталсан. (Тодруулга 37-г харна уу).

Ковид-19-н санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээ

НББОУС 1-д заасны дагуу удирдлага нь тайланг хугацаанаас хойш багадаа 12 сарын ирээдүйн хугацаанд үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулахад эргэлзээ төрүүлэх асуудлууд байгаа эсэхийг үнэлэх шаардлагатай. Ийнхүү үнэлэхдээ одоогийн болон хүлээгдэж буй ашигт ажиллагаа, зээлийн эргэн төлөлтийн хуваарь, боломжит санхүүжилтийн эх үүсвэр болон үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн явуулах чадавхи зэрэг өргөн хүрээний хүчин зүйлсийг харгалзан үзнэ.

Дэлхий даяар тархаад байгаа Ковид-19 цар тахалын үед Эдийн засагт үүсэж болзошгүй аливаа эрсдэлээс сэргийлэх, банкуудын төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадвар болон санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангах зорилгоор Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2020 оны 8 дугаар сарын 26-ны өдрийн 854-р тоот тогтоолоор 2020 оны 12 дугаарын 31-ний өдрийг дуустал зээлийн ангилалд түр хугацааны өөрчлөлт оруулсан байна. Энэ нь компанийн активыг ангилах, санхүүгийн тайланд эрсдэлийн санг бууруулах, зээлийн хүүгийн хуримтлагдсан авлага өсөх зэрэг өөрчлөлтийг үзүүлж байна.

Гэвч компанийн тасралтгүй үйл ажиллагаанд эргэлзээ үүсгэх томоохон үйл явдал, нөхцөл байдалтай холбоотой тодорхойгүй байдал байхгүй байна.

3 Шинэ болон өөрчлөлт орсон стандартууд болон хэрэглээний тайлбарууд

3.1. 2020 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс хэрэгжүүлж эхэлсэн шинэ стандартууд

2020 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх мэдэгдлүүд байгаа бөгөөд тэдгээр нь байгууллагын санхүүгийн үр дүн болон байдалд томоохон нөлөө үзүүлэхээрэй байна.

Байгууллагад хамааралтай дараах стандартуудын өөрчлөлт нь 2020 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрдөгдөж эхэлсэн. Үүнд:

- Бизнесийн тодорхойлолт (СТОУС 3-ын нэмэлт өөрчлөлт)
- Материаллаг байдлын тодорхойлолт (НББОУС 1 болон НББОУС 8-ын нэмэлт өөрчлөлт)
- Хүүгийн түвшний суурь үзүүлэлтийн шинэчлэлт (СТОУС 9, СТОУС 7-ын нэмэлт өөрчлөлт)
- Суурь үзэл баримтлалд хамаарах нэмэлт өөрчлөлтүүд

3.2. Хүчин төгөлдөр болоогүй буюу хэрэглэж эхлээгүй стандартууд, стандартын нэмэлт өөрчлөлт болон тайлбарууд

Санхүүгийн тайланг баталсан өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр мөрдөх хугацаа болоогүй НББОУС3-ийн өөрчлөлт оруулсан стандарт болон түүний тайлбарууд байгаа ба Компани нь тэдгээр стандарт болон өөрчлөлтийг урьдчилан мөрдөж эхлээгүй байгаа юм.

Компанийн удирдлага тухайн өөрчлөлтүүдийг хүчин төгөлдөр болох өдөр эсвэл түүний дараагаар мөрдөж эхлэхээр төлөвлөж байна. Тайланг онд дагаж мөрдөх шаардлагагүй тухайн өөрчлөлтүүдийг тодруулаагүй ба тэдгээр нь санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөлөл үзүүлэхгүй.

Тайланг онд хүчин төгөлдөр болоогүй стандарт, нэмэлт өөрчлөлтүүд нь:

- СТОУС 17 *Даатгалын гэрээ*
- Суурь үзэл баримтлалын өөрчлөлт
- Ашиглалтаас өмнөх борлуулалт (НББОУС 16-ын нэмэлт өөрчлөлт)
- Алдагдалтай гэрээ – Гэрээг биелүүлэх өртөг (НББОУС 37-ын нэмэлт өөрчлөлт)
- СТОУС Стандартын жил тутмын шинэчлэлт 2018-2020 Мөчлөг (СТОУС 1, СТОУС 9, СТОУС 16, НББОУС 41-ийн нэмэлт өөрчлөлт)
- Өр толборийн богино болон урт хугацаат ангилал (НББОУС 1-ийн нэмэлт өөрчлөлт)

Удирдлага нь тухайн стандартын өөрчлөлтийг хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх өдрөөс мөрдөх төлөвлөгөөтэй байна.

СТОУС 9 Санхүүгийн хэрэглүүр

Компани нь зохицуулагч байгууллагын хяналтанд дор үйл ажиллагаа явуулдаг бөгөөд СТОУС 9 "Санхүүгийн хэрэглүүр"-ийн зарим шинэчлэлт өөрчлөлтийг хэрэглэж эхлээгүй байна. Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтыг хэмжихдээ Санхүүгийн зохицуулах хорооны дарга болон Сангийн сайдын 2015 оны 5 дугаар сарын 13-ны өдрийн 144/125 тоот тушаалаар батлагдсан "Активыг ангилах, активын эрсдэлийн сан байгуулж, зарцуулах журам"-ын дагуу тооцооллыг хийдэг байна. Тооцооллын арга, аргачлалын дэлгэрэнгүйг тодруулга 4.5-с харна уу.

4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогууд

4.1. Бүртгэлийн суурь

Эдгээр санхүүгийн тайланг акрузль сууриар бэлтгэсэн ба үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээ, хөрөнгө оруулалт болон тодорхой санхүүгийн хэрэглүүрүүдээс бусад зүйлсийг түүхэн өртгийн сууриар бэлтгэсэн.

4.2. Хараат болон хамтарсан үйлдвэрт оруулсан хөрөнгө оруулалт

Өмчийн аргын дагуу хараат компани болон хамтарсан үйлдвэрт оруулсан хөрөнгө оруулалтыг бүртгэнэ. Хараат компани болон хамтарсан үйлдвэрлэлд оруулсан хөрөнгө оруулалтын дансны үнэ нь тэдгээрийн ашиг алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын Компанид хамаарах хувиар өсч эсвэл буурч, мөн нягтлан бодох бүртгэлийн аливаа нягатай бодлогын тохируулгыг хийснээр бүртгэгдэнэ.

Хараат компани болон хамтарсан үйлдвэрлэлтэй хийсэн ажил гүйлгээнээс үүссэн бодит бус олзыг Компанийн оруулсан хоронго оруулагтын эсрэг устгана.

4.3. Гадаад валют хөрвүүлэлт

Үйл ажиллагааны болон толилуулгын валют

Монгол улсын мөнгөн тэмдэгт Төгрөг нь Компанийн үндсэн үйл ажиллагаа болон ажил гүйлгээний эдийн засгийн бодит байдлыг хамгийн тохиромжтой илэрхийлж байгаа учраас төгрөг нь уг Компанийн үйл ажиллагааны валют юм.

Санхүүгийн тайлангуудын хэрэглэгчдэд хамгийн тохиромжтой гэж удирдлага үзэж байгаа учраас эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг (оорөөр заагаагүй бол) Монгол төгрөгөөр толилуулна. Монгол төгрөгөөр илэрхийлсэн санхүүгийн бүх мэдээлэл мянган төгрөгөөр бүхэлтэн илэрхийлэгдсэн.

Гадаад валютаарх ажил гүйлгээ болон үлдэгдэл

Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн ажил гүйлгээг үйл ажиллагааны валют руу тухайн өдрийн ханш ашиглан хөрвүүлнэ. Ажил гүйлгээнээс үүссэн валютын ханшийн олз гарз болон гадаад валютаарх дансдын үлдэгдлийг жилийн эцсийн валютын ханшаар хөрвүүлсэнтэй холбоотой олз гарзыг ашиг алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө. Зах зээлийн үнээр хэмжигддэгээс бусад мөнгөн бус зүйлсийг ажил гүйлгээ хийгдсэн өдрийн түүхэн ханшаар бүртгэж тайлант жилийн эцэст тэгшитгэл хийхгүй.

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхэд үйл ажиллагааны валютаас бусад валютаарх ажил гүйлгээг ажил гүйлгээ гарсан өдөр Монгол банкнаас зарласан ханшаар бүртгэнэ. Тайлант хугацаа бүрийн эцэст гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн зүйлсийг Монгол банкнаас тайлагналын өдрөөр зарласан ханшийг ашиглан дахин хөрвүүлэх бөгөөд 2020 оны 12 дугаар сарын 31-нд төгрөгийн 1 ам.доллартай харьцах ханш 2,849.51 төгрөг (2019 оны 12 дугаар сарын 31-нд: 1 ам.доллар 2,733.52 төгрөг) байв. Мөнгөн бус зүйлсийг дахин хөрвүүлэхгүй бөгөөд бодит үнэ цэнэ тодорхойлогдсон өдрийн ханшаар дахин хөрвүүлсэн гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн бодит үнэ цэнээр бүртгэсэн мөнгөн бус зүйлсээс бусад мөнгөн бус зүйлсийг ажил гүйлгээ гарсан өдрийн валютын ханшийг ашиглан хөрвүүлсэн түүхэн өртгөөр хэмжинэ.

Мөнгөн зүйлсийг дахин хөрвүүлэх болон төлбөр тооцоо хийхэд үүссэн ханшийн зөрүүг тухайн хугацааны ашиг, алдагдалд багтаана. Мөнгөн бус зүйлсийн хөрвүүлгээс үүссэн ханшийн зөрүүний олз, гарзыг шууд өмчид хүлээн зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд бодит үнэ цэнээр илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус зүйлсийн дахин хөрвүүлгээс үүссэн ханшийн зөрүүг тайлант хугацааны ашиг, алдагдалд багтаана.

4.4. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Мөнгөн гүйлгээний тайлан бэлтгэх зорилгоор Мөнгөтэй адилтгах хөрөнгөнд үнэ цэнийг нь өөрчлөх өчүүхэн бага эрсдэлийг мэдэрдэг, мөнгөний тодорхой дүнд чөлөөтэй хувирдаг, хөрвөх чадвар сайтай богино хугацааны хоронго оруулалт зэргийг хамруулдаг. Мөнгөтэй адилтгах хөрөнгийг хөрөнгө оруулалт болон бусад зорилгоос илүү богино хугацаат өр төлбөрийг барагдуулах зорилгоор эзэмшдэг. Хэрэв мөнгөтэй адилтгах хөрөнгийн үнэ цэнийг нь өөрчлөх өчүүхэн бага эрсдэлийг мэдэрдэг, мөнгөний тодорхой дүнд чөлөөтэй хувирдаг бол Компани нь хөрөнгө оруулалтыг мөнгөтэй адилтгах хөрөнгөөр ангилна.

4.5. Санхүүгийн хэрэглүүр

Хүлээн зөвшөөрөлт ба үл хүлээн зөвшөөрөлт

Компани нь тухайн санхүүгийн хэрэглүүрт хамаарах гэрээний оролцогч тал болсон үед санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрдөг.

Санхүүгийн хөрөнгөөс бий болох мөнгөний урсгал дах гэрээний эрх дуусгавар болоход эсвэл санхүүгийн хөрөнгөнд хамаарах бүх бодит эрсдэл, өгөөж шилжихэд санхүүгийн хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрнө.

Санхүүгийн хөрөнгийн ангилал ба анхдагч хэмжилт

Санхүүгийн хувьд чухал бүрэлдэхүүн хэсэг агуулаагүй дансны авлага болон СТОУС 15-ын дагуу ажил гүйлгээний үнээр бүртгэхээс бусад бүх санхүүгийн хөрөнгийг ажил гүйлгээний зардлыг тохируулсан бодит үнэ цэнээр хэмжинэ.

Хөйджийн хэрэглүүрээс бусад санхүүгийн хөрөнгийг дараах байдлаар ангилна. Үүнд:

- Хорогдуулсан өртөг
- Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгө (БҮЦБДО)
- Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь ашиг алдагдалд бүртгэх санхүүгийн хөрөнгө (БҮЦАА)

Тайлант өнд Компанид БҮЦБДО-оор ангилагдах санхүүгийн хөрөнгө байхгүй байна. Ангиллыг тодорхойлохдоо:

- Санхүүгийн хөрөнгийг зохицуулах бизнесийн загвар
- Санхүүгийн хөрөнгийн гэрээлсэн мөнгөн урсгалын шинж чанарыг тус тус харгалзан үзнэ.

Санхүүгийн хөрөнгөтэй холбоотой бүх орлого болон зардал нь санхүүгийн зардал, санхүүгийн олз болон бусад санхүүгийн зүйлсээр орлого болон зардалд хүлээн зөвшөөрөгдөх ба харин дансны авлагын үнэ цэнийн бууралтыг бусад зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Санхүүгийн хөрөнгийн дараа үеийн хэмжилт

Хорогдуулсан өртгөөр бүртгэх санхүүгийн хөрөнгө

Дараах хоёр нөхцөл биелсэн тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийг хорогдуулсан өртгөөр хэмжинэ (БҮЦАА-аар ангилагдаагүй үед):

- Тухайн санхүүгийн хөрөнгийг гэрээний мөнгөн урсгал "цуглуулах зорилгоор санхүүгийн хөрөнгө эзэмшдэг" бизнесийн загварын хүрээнд эзэмшиж байгаа бол, мөн
- Тухайн санхүүгийн хөрөнгийн мөнгөн урсгал нь "зөвхөн үндсэн ба хүүгийн төлбөр" (SPPI) байвал.

Санхүүгийн хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрсний дараа хорогдуулсан өртгөөс үнэ цэнийн бууралтын хасагдуулгыг хассан дүнгээр хэмжинэ. Хүүг үр ашигт хүүгийн аргаар тооцоолно. Анхны үнэ цэнийн бууралтын хасагдуулга болон дараа үеийн өөрчлөлтүүдийг ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрнө.

Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг ашиг, алдагдалд бүртгэх санхүүгийн хөрөнгө (БҮЦАА)

Хорогдуулсан өртгөөр хэмжих эсвэл бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх ангиллын шаардлагад нийцэхгүй санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг ашиг, алдагдалд бүртгэнэ.

Мөн тодорхой тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг ашиг, алдагдалд бүртгэхээр тогтож болно. Тухайлбал, Компани дараа үед хорогдуулсан өртгөөр хэмжих эсвэл бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрөхдөө бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг ашиг, алдагдалд бүртгэх сонголт хийж болно. Ийм сонголтыг зөвхөн нягтлан бодох бүртгэлийн зөрүүтэй байдлыг арилгах эсвэл ихээхэн хэмжээгээр бууруулж байгаа тохиолдолд хийнэ.

Дээрх сонголтыг бүх ижил төстэй ажил гүйлгээнд мөрдөх шаардаагүй. Харин энэ нь илүү мэдээлэл бий болгож байгаа тохиолдолд банк сонгож болох хувилбар юм.

Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгө (БҮЦБДО)

Дараах хоёр нөхцөл биелсэн тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлнэ:

- Тухайн санхүүгийн хөрөнгийг гэрээний мөнгөн урсгал "цуглуулах ба борлуулах зорилгоор санхүүгийн хөрөнгө эзэмшдэг" бизнесийн загварын хүрээнд эзэмшиж байгаа бол, мөн
- Тухайн санхүүгийн хөрөнгийн мөнгөн урсгал нь "зөвхөн үндсэн ба хүүгийн төлбөр" (SPPI) байвал.

Хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрөх үед бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрөгдсөн олз, гарзыг ашиг, алдагдалд дахин ангилна.

Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

СТОУС 9-ийн дагуу хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын үнэ цэнийн бууралтыг тооцохдоо илүү ирээдүйд чиглэсэн мэдээлэлд суурилах болсон ба үүнийг хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын аргачлал гэж нэрлэдэг.

Энэхүү шаардлагын дагуу хорогдсон өртгөөр болон БҮЦБДО-оор хэмжигдэх зээл, бусад өрийн төрлийн санхүүгийн хөрөнгүүд, дансны авлага, СТОУС 15-ын дагуу хүлээн зөвшөөрөгдөн, хэмжигдсэн гэрээний хөрөнгө, зээлийн үүрэг болон БҮЦАА-аар хэмжигддэггүй зарим санхүүгийн баталгааны гэрээг хамруулна.

Зээлийн алдагдлыг хүлээн зөвшөөрөхөд Компани нь зээлийн алдагдал үүсэх нөхцөл бий болохыг хүлээх шаардлагагүй болсон. Үүний оронд Компани нь зээлийн эрсдэлийг үнэлэх болон хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг хэмжихдээ өнгөрсөн үйл явдлууд, одоогийн нөхцөл байдал, хэрэглүүрийн ирээдүйн мөнгөн урсгалын хүлээгдэж буй цуглуулгад нөлөөлөх үндэслэлтэй дэмжигдэхүйц тамааглал зэрэг мэдээллийг харгалзан үздэг.

Тус аргачлалыг ашиглахад дараах зүйлсийг ялгаж харах шаардлагатай. Үүнд:

- Тухайн санхүүгийн хөрөнгийг хүлээн зөвшөөрснөөс хойш түүний зээлийн эрсдэл их хэмжээгээр нэмэгдээгүй, тайлант хугацааны үеэр бага эрсдэлтэй байгаа бол (Шатлал 1)
- Анхны хүлээн зөвшөөрөлтөө хойш зээлийн чанар мэдэгдэхүйц муудсан, зээлийн эрсдэл бага биш байгаа санхүүгийн хэрэглүүрүүд (Шатлал 2)
- Шатлал 3 нь тайлагналын өдөр үнэ цэнэ бууралтын бодит нотолгоо олдсон санхүүгийн хөрөнгүүдийг хамруулна.

Дараагийн 12 сард хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг Шатлал 1-д, нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг Шатлал 2-д хүлээн зөвшөөрнө.

Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг хэмжихдээ санхүүгийн хэрэглүүрийн хүлээгдэж буй хугацаанд зээлийн алдагдлын магадлалын жингийн тооцооллоор тодорхойлно.

Зээлийн эрсдэлийн сан

Санхүүгийн зохицуулах хорооны дарга болон Сангийн сайдын 2015 оны 5 дугаар сарын 13-ны өдрийн 144/125 тоот тушаалаар батлагдсан "Активыг ангилах, активын эрсдэлийн сан байгуулж, зарцуулах журам"-ын дагуу активыг цаг хугацаагаар хэмжин доорх байдлаар ангилж үлдэгдлээс нь эрсдэлийн сан байгуулдаг.

Ангилал	Эрсдэлийн сангийн хувь
Хэвийн (90 хүртэлх хоногоор хугацаа хэтэрсэн)	Сан байгуулахгүй
Хугацаа хэтэрсэн (91-с 150 хүртэл хоногоор хугацаа хэтэрсэн)	5%
Хэвийн бус (151-с 240 хүртэл хоногоор хугацаа хэтэрсэн)	25%
Эргэлзээтэй (241-с 360 хүртэл хоногоор хугацаа хэтэрсэн)	50%
Муу (361-с дээш хоногоор хугацаа хэтэрсэн)	100%

Компани нь зохицуулалттай этгээдийн статусаар үйл ажиллагаа явуулдаг бөгөөд СТОУС 9 "Санхүүгийн хэрэглүүр" -ийн зарим шинэчлэлт, өөрчлөлтийг зохицуулагч байгууллагын шаардлагад нийцүүлэн зарим хэсгийг хэрэгжүүлж байна.

Дансны болон бусад авлага, гэрээний хөрөнгө

Компани нь дансны болон бусад авлагын авлага, гэрээний хөрөнгийг хялбаршуулсан аргаар нягтлан бодох бүртгэлд тусгадаг бөгөөд алдагдлын нооцийг хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын аргаар бүртгэдэг. Эдгээр нь санхүүгийн хэрэглүүрийн ашиглалтын хугацааны аль ч үед дефолт болох магадлалыг харгалзан үзсэн гэрээний мөнгөн урсгалын хүлээгдэж буй дутагдал юм.

Компани нь дансны авлагын үнэ цэнийн бууралтыг тооцохдоо хугацаа хэтэрсэн өдрүүдээр нь бүлэглэн зээлийн эрсдэлийн шинж чанарт ангилан үнэлнэ. СТОУС 9-ийн үнэ цэнийн бууралтын шаардлагыг хэрхэн хэрэгжүүлж байгаа талаар нарийвчилсан шинжилгээг тодруулга 32-с үзнэ үү.

Санхүүгийн өр төлбөрийн ангилал болон хэмжилт

Компанийн санхүүгийн өр төлбөрт зээл, бондын өглөг, итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг болон бусад өглөг, бусад санхүүгийн хэрэглүүрүүд орно.

Санхүүгийн өр төлбөрийг БҮЦАА-с өөрөөр хэмжих үед ажил гүйлгээний үнэ цэнийг тохируулсан бодит үнэ цэнээр нь хэмждэг.

Дараа үед санхүүгийн өр төлбөрийг БҮЦАА-р тодорхойлсон санхүүгийн өр төлбөр болон деривативаас бусад тохиолдолд үр ашигт хүүгийн арга ашиглан хорогдсон өртөөр хэмжинэ. Бодит үнэ цэнийн олз гарзыг ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө. Бүх хүүтэй холбоотой зардал болон санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг санхүүгийн зардал эсвэл санхүүгийн орлогоор хүлээн зөвшөөрнө.

4.6. Бараа материал

Бараа материалыг өртөг ба цэвэр боломжит үнэ цэнийн аль багаар тайлагнана. Бараа материалыг зарлагдахад дундаж өртгийн зарчимд суурилдаг ба бараа материалын худалдан авалтын зардал болон одоогийн байршил, нохцолд авчрахтай холбоотой гарсан бүх зардал багтана. Цэвэр боломжит үнэ цэнийг

бизнесийн хэвийн ажиллагааны үеийн бараа материалын борлуулах үнээс бараа материалыг иж бүрдэл болгох зардал ба борлуулах зардлыг хасч тооцно

4.7. Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо

Тухайн тайлант хугацаанд хамааруулан зардал гэж зөвшөөрч бүртгэхээс өмнө төлбөрийг нь урьдчилж төлсөн зардлыг санхүүгийн байдлын тайлангийн хоронгийн зүйл ангид хамааруулан урьдчилж төлсөн зардал гэж бүртгэнэ. Ийм төрлийн зардлуудыг дараагийн тайлант үеийн холбогдох зардалд нь шингээнэ.

Бараа материал, бусад зүйлсийг худалдан авахаар төлсөн урьдчилгааг урьдчилж төлсөн тооцоонд хамааруулна.

4.8. Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө, өр төлбөр болон зогсоосон үйл ажиллагаа

Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгийг уг ангилалд оруулахын яг өмнөх дансны үнэ болон бодит үнэ цэнээс борлуулалтын өртгийг хассан дүнгийн аль багаар хэмжинэ. Ийм хөрөнгийг элэгдүүлж, хорогдуулахгүй. Харин санхүүгийн хөрөнгө, хойшлогдсон татварын хөрөнгө зэрэг борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгийг өрдийнхөөр хэмжинэ. Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгийн ангилалд орсон хөрөнгөнд элэгдэл хорогдол тооцохгүй.

4.9. Үндсэн хөрөнгө

Тавилга, эд хогшил, компьютер дагалдах хэрэгсэл болон тэнгэр төхөөрөмж зэрэг бусад хөрөнгүүдийг ашиглалтын байршилд авч ирэхэд гарсан зардлууд болон тухайн хөрөнгийг зориулалтын дагуу ашиглахад шаардлагатай гарсан зардлуудыг хамруулан худалдан авсан өртгөөр анхлан бүртгэнэ. Санхүүгийн түрээсийн хөрөнгүүдийг барилга болон компьютер дагалдах хэрэглүүрийн адил бүртгэнэ. Ажил үйлчилгээний нийлүүлэлтийн зорилгоор ашиглаж буй хөрөнгүүдийг санхүүгийн тайланд анхны өртгөөс дараа үеийн хуримтлагдсан элэгдсэн болон дараа үеийн үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр тайлагнана.

Элэгдлийг хөрөнгө тус бүрийн ашиглах хугацаагаар шулуун шугамын аргаар тооцож, ашиг алдагдлаар тусгана. Хөрөнгийг ашиглах боломжтой болсон үед элэгдүүлж эхэлнэ. Хөрөнгийн ашиглах хугацааг дараах байдлаар тогтооно.

Тээврийн хэрэгсэл	- 10 жил
Тавилга, эд хогшил	- 10 жил
Компьютер, дагалдах хэрэгсэл	- 3 жил
Бусад	- 10 жил

4.10. Биет бус хөрөнгө

Биет бус хөрөнгөнд патент, программ хангамж, тусгай зөвшөөрөл, виртуал хөрөнгүүд хамаарна.

Гаднаас худалдан авсан биет бус хөрөнгийг худалдан авалт хийсэн өдөр өртгөөр нь бүртгэнэ. Өртөг нь төлсөн мөнгөний дүн, өгсөн хөрөнгийн зах зээлийн үнэ, гарсан өр төлбөрт төлөх дүнгийн өнөөгийн үнэ цэнэ эсвэл хувьцаа гаргалтын хувьд хүлээн авсан санал бодлын зах зээлийн үнэ цэнээр хэмжигддэг.

Дотооддоо бий болгосон биет бус хөрөнгийн хувьд судалгаа хөгжүүлэлтийн зардлаас бусад өртөг зардлыг биет бус хөрөнгийн өртөгт капиталжуулдаг. Дотоодод бий болсон гүүдвиллийг хөрөнгө гэж бүртгэхгүй.

Биет бус хөрөнгийг хувьцаа болон өөр бусад мөнгөн бус хөрөнгөөр солилцох замаар олж бэлтгэж болно. Энэ тохиолдолд биет бус хөрөнгийн өртгийг шилжүүлэн өгсөн хөрөнгийн зах зээлийн үнэ эсвэл биет бус хөрөнгийн зах зээлийн үнэ хоёрын аль тодорхой байгаа үнээр үнэлнэ.

Дотооддоо хөгжүүлсэн програм хангамж

Мэдээлэл технологийн, харилцаа холбооны системийн зорилгоор шинээр хөгжүүлж буй програм хангамжийн судалгааны зардлыг гарсан үед нь зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Хөгжүүлэлтийн үе шатанд гарсан зардлыг дараах шаардлагыг хангаж байгаа тохиолдолд биет бус хөрөнгөнд хуримтлуулан бүртгэнэ. Үүнд:

- Хөгжүүлэлтийн зардлыг бодитоор хэмжиж болох
- Төслийн техникийн болон арилжааны үр дүн амжилттай болох нь тодорхой

- Компани нь тухайн төслийг хэрэгжүүлж дуусгахад шаардлагатай хангалттай нооцтэй
- Тухайн программыг ашиглах эсвэл борлуулах боломжтой
- Тухайн программаас ирээдүйн эдийн засгийн өгөөж ирэх нь тодорхой

Дээрх капиталжуулалтын шаардлагыг хангаагүй зардлууд нь зардлаар хүлээн зөвшөөрөгдөнө.

Холбогдох зардлуудад програм хөгжүүлэхтэй холбоотой гарсан ажилчдын зардал, зээлийн өртөг болон нэмэгдэл зардлууд нь хөгжүүлэлтэд хамаарах хэмжээгээр хуваарилагдана.

Виртуал хөрөнгө

Компани нь “Ардбит” ХХК-ийн гаргасан Ардкойн болон биткойныг эзэмшдэг бөгөөд эдгээр виртуал хөрөнгийн бүртгэл, тайлагналтай холбоотой СТОУС, Монгол улсын нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн зохицуулалт байхгүй байна. Тиймээс Компани нь дэлхийн топ компаниудын санал болгож буй бүртгэлийн арга хандлагуудаас “Биет бус хөрөнгийн дахин үнэлгээний загвар”-ыг сонгон виртуал хөрөнгийг хүлээн зөвшөөрч, бүртгэсэн.

Дараа үеийн хэмжилт

Ашиглах хугацаа нь тодорхой дотооддоо хөгжүүлэн капиталжуулсан програм зэрэг криптовалютаас бусад биет бус хөрөнгүүдийг өртгийн загвараар бүртгэх ба ашиглах хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар хорогдуулна. Үлдэх өртөг болон ашиглах хугацааг тайлант жил бүр дахин тооцно. Мөн үнэ цэнийн бууралтын тест хийнэ. Биет бус хөрөнгүүдийн ашиглах хугацаа нь:

- Програм хангамж - 10 жил
- Тусгай зөвшөөрөл – 4 жил

Виртуал хөрөнгийн хувьд ашиглах хугацаа нь тодорхойгүй тул хорогдуулга тооцохгүй.

Капиталжуулж буй хөгжүүлэлт нь дуусаагүй програм хангамжийг хорогдуулахгүй боловч үнэ цэнэ бууралтын тест хийнэ.

Хорогдуулгын зардлыг эзлэгдэл, хорогдол, үнэ цэнэ бууралтын дансанд бүртгэнэ.

Програм хангамж болон бренд нэртэй холбоотой дараа үед гарах засварын зардлыг зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Биет бус хөрөнгийг борлуулснаас үүсэх олз гарзыг борлуулалтын үнэ болон дансны үнийн зөрүүгээр хүлээн зөвшөөрч, бусад орлого болон зардлын дансанд ашиг болон алдагдлаар бүртгэнэ.

4.11. Гүүдвил, биет бус хөрөнгө болон үндсэн хөрөнгийн үнэ цэнэ бууралтын тест

Хөрөнгүүдийг үнэ цэнийн бууралтын зорилгоор тусдаа мөнгөний урсгалд (мөнгөн бий болгогч нэгж)-д суурилан боломжит хамгийн жижиг бүлгүүдэд хуваадаг. Үүний үр дүнд зарим хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт дангаараа хийгддэг бол зарим хөрөнгүүд мөнгө бий болгогч нэгжийн төвшинд үнэлэгддэг.

Үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хөрөнгийн нөхөгдөх дүнгээс давсан дансны үнийн дүнгээр хүлээн зөвшөөрнө. Нөхөгдөх дүн нь ашиглалтын үнэ цэнэ болон бодит үнэ цэнээс борлуулалтын өртгийг хассан дүнгийн аль өндрөөр тодорхойлогдоно. Ашиглалтын үнэ цэнийг тодорхойлохдоо удирдлага нь мөнгө бий болгогч нэгж бүрийн ирээдүйн мөнгөн урсгалыг тооцох ба тухайн мөнгөн урсгалын өнөөгийн үнэ цэнийг тооцохын тулд зохих дискаунтын төвшинг тодорхойлдог. Үнэ цэнийн бууралтын тестэд ашигласан мэдээлэл нь ирээдүйд гарах зохион байгуулалтын өөрчлөлт, хөрөнгийн сайжруулалтын үр нөлөөг хамруулаагүй Компанийн хамгийн сүүлд батлагдсан төсөвт үндэслэдэг.

Мөнгө бий болгогч нэгжид үнэ цэнэ бууралтын гарзыг хуваарилахдаа тухайн нэгжид хамаарах гүүдвиллийн үлдэгдлийг хамгийн эхэнд бууруулна. Үлдсэн гарзыг нь мөнгө бий болгогч нэгжид хамаарах хөрөнгүүдэд тэнцүүлсэн хэмжээгээр хуваарилна.

Гүүдвиллээс бусад хөрөнгийн өмнө нь хүлээн зөвшөөрсөн үнэ цэнийн бууралтын алдагдал цаашид байхгүй болох шинж тэмдэг илэрсэн эсэхийг үнэлдэг. Хөрөнгийн болон бэлэн мөнгө үүсгэх нэгжийн нөхөгдөх үнэ нь түүний дансны үнээс давсан тохиолдолд үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг буцаана. Тайлант хугацааны эцэст Компанийн хөрөнгөд материаллаг үнэ цэнийн бууралт байхгүй байна.

4.12. Түрээс

Компани нь түрээслэгч байх үед

Оффисийн түрээсийн гэрээг сунгах нөхцөлтэйгээр нэг жилийн хугацаагаар хийдэг. Компани нь борлуулаад, буцаан түрээслэх нөхцөлтэй хэлцэл хийдэггүй. Бүх түрээсийн гэрээг өөр өөр нөхцөлтэйгээр байгуулсан.

Тухайн гэрээ нь түрээс эсэх, эсвэл түрээсийг агуулсан эсэхийг компани нь уг гэрээ үүссэн өдрөөр үнэлнэ. Хэрэв гэрээ нь төлбөрийн хариуд тухайн тодорхойлсон хөрөнгийн ашиглалтыг хянах эрхийг шилжүүлдэг бол уг гэрээ нь түрээс болно, эсвэл түрээсийг агуулсан байна.

Түрээслэгчийн түрээсийн хэмжилт болон хүлээн зөвшөөрөлт

Түрээс эхлэх өдрөөр Компани нь санхүүгийн байдлын тайландаа ашиглах эрхийн хөрөнгө болон түрээс өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрнө. Ашиглах эрхийн хөрөнгийг өртгөөр нь хэмжих ба энэ нь түрээсийн өр төлбөрийн анхны хэмжилт. Компанийн зарцуулсан аливаа шууд зардал, түрээсийн хугацааны эцэст хөрөнгийг буулгах, нураахтай холбоотой тооцоолсон зардал болон түрээс эхлэх өдрөөс өмнө хийгдсэн урьдчилгаа төлбөрийн нийлбэр юм.

Компани нь ашиглах эрхийн хөрөнгийг шулуун шугамын аргаар гэрээний нөхцөл болон тухайн хөрөнгийн ашиглах жилийн аль багаар элэгдүүлнэ. Мөн ашиглах эрхийн хөрөнгөнд үнэ цэнэ буурах нөхцөл бүрдсэн бол үнэ цэнийг бууруулна.

Түрээс эхлэх өдөр өр төлбөрийг тооцохдоо Компани нь ирээдүйн түрээсийн төлбөрүүдийн өнөөгийн үнэ цэнийг түрээсийн нуугдмал хүүний төвшинг (тодорхойлох боломжгүй бол эзэлийн өсөн нэмэгдэх хүүний төвшинг) ашиглан дискаунтчиглан тооцно.

Түрээсийн өр төлбөрийн тооцоололд тогтмол төлбөрүүд, индекс эсвэл ханш дээр суурилсан хувьсах төлбөрүүд, гэрээт хугацааны эцэст төлөх нь тодорхой болсон бусад төлбөрүүд хамаарна.

Дараа үеийн хэмжилтийн үед өр төлбөр нь төлсөн төлбөрөөр буурч, тооцоолсон хүүгээр өснө. Өр төлбөр нь гэрээлсэн тогтмол төлбөрт өөрчлөлт орох үед болон аливаа бусад төлбөрийн тооцоололд өөрчлөлт орох үед дахин тооцоологдоно.

Түрээсийн өр төлбөр дахин тооцоологдоход түүнд хамаарах ашиглах эрхийн хөрөнгөнд тохируулга хийгдэх ба хэрэв ашиглах эрхийн хөрөнгө үлдэгдэлгүй болсон бол ашиг алдагдалд тохируулга хийгдэнэ.

Компани нь богино хугацааны түрээс, бага өртөг бүхий хөрөнгийн түрээсийг өөрийн практик туршлагад үндэслэн ангилан бүртгэнэ. Тэдгээр хөрөнгүүдийг ашиглах эрхийн хөрөнгө болон түрээсийн өр төлбөр гэж бүртгэхгүй ба харин холбогдох төлбөрийг түрээсийн хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар ашиг, алдагдалд зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Санхүүгийн байдлын тайланд ашиглах эрхийн хөрөнгийг үндсэн хөрөнгөөр, түрээсийн өр төлбөрийг Дансны болон бусад өглөгөөр илэрхийлнэ.

Тайлант хугацаанд Компанид ашиглах эрхтэй хөрөнгө болон түрээсийн өр төлбөр үүсгэх түрээсийн гэрээ байхгүй байна.

4.13. Өмч, нөөц, ногдол ашгийн төлбөр

Хувьцаат капитал нь гаргасан хувьцааны нэрлэсэн үнийг илэрхийлнэ.

Халаасны хувьцаа нь Компани гүйлгээнд гаргасан хувьцаагаа зах зээлээс эргүүлэн худалдан авах үед худалдан авсан хувьцааны дүнгээр өмчийн буюу хувьцаат капиталын дүнг бууруулна.

Нэмж төлөгдсөн капиталд хувьцаат капитал гаргаснаас хүлээж авсан аливаа урамшуулал орно. Хувьцаа гаргахтай холбоотой аливаа ажил гүйлгээний зардлыг холбогдох татвар суутгасан цэвэр дүнгээр нэмж төлөгдсөн капиталгаас хасна.

Өмчийн бусад хэсэгт дараах зүйлс багтдаг. Үүнд:

Дахин үнэлгээний нооц нь Койны дахин үнэлгээний олз, гарзаас бүрдэнэ.

Хуримтлагдсан ашигт тайлант үеийн болон өмнөх хугацааны бүх ашиг багтана.

Ногдол ашгийг зарласан хугацаанд нь өр төлбөрөөр хүлээн зөвшөөрнө.

4.14. Орлого хүлээн зөвшөөрөлт

Компани нь санхүүгийн хөрөнгийн хүүгийн орлогыг хүлээн зөвшөөрөхдөө СТОУС 9 "Санхүүгийн хэрэглүүр"-ийн дагуу дараахаас бусад тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийн нийт үнээс үр ашигт хүүгийн төвшинг ашиглан хүүний орлогыг хэмжиж хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд:

1. Худалдаж авсан эсвэл гаргасан "үнэ цэн буурсан санхүүгийн хөрөнгө". Ийм санхүүгийн хөрөнгийн хувьд Компани нь анх хүлээн зөвшөөрөхөөс эхлэн хорогдуулсан өртөгт зээлийн тохируулсан хүүгийн төвшинг ашиглана.
2. Худалдаж аваагүй эсвэл гаргаагүй "үнэ цэн буурсан санхүүгийн хөрөнгө" биш боловч дараа үед үнэ цэн буурсан санхүүгийн хөрөнгө болсон. Ийм санхүүгийн хөрөнгийн хувьд Компани нь дараагийн тайлант үед санхүүгийн хөрөнгийн хорогдуулсан өртөгт зээлээр тохируулсан хүүгийн хувьд ашиглана.

Санхүүгийн хөрөнгөд бодит алдагдал үүссэн гэх баримт нотолгоо байгаа тохиолдолд хүүгийн орлогыг хүлээн зөвшөөрөлтийг зогсоодог.

Хүүгийн орлогоос бусад үйлчилгээний орлогыг хүлээн зөвшөөрөхдөө Компани нь дараах таван алхмыг мөрддөг. Үүнд:

1. Үйлчилгээгчтэй байгуулсан гэрээг тодорхойлох.
2. Гэрээний үүрэг хариуцлагын биелэлтийг тодорхойлох
3. Арилжааны үнийг тодорхойлох
4. Арилжааны үнийг гэрээний гүйцэтгэх үүргүүдэд хувиарлах
5. Аж ахуйн нэгж гүйцэтгэх үүргээ биелүүлсэн үедээ орлогыг хүлээн зөвшөөрөх

Компани нь ажил, үйлчилгээтэйгээ холбоотойгоор олон төрлийн ажил гүйлгээ хийдэг. Иймд гэрээний нийт үнийн дүн нь үүрэг хариуцлагын төрөл бүрт тус тусын үнийн дүнд харгалзуулан хуваарилагддаг. Гэрээний үнийн дүнд гуравдагч этгээдэд олгох төлбөрийг хамруулахгүй.

Орлогыг тохиролцсон барааг шилжүүлсэн болон ажил үйлчилгээг үзүүлэх гэрээний үүргээ биелүүлсэн бол тухайн мөчид эсвэл тодорхой хугацааны явцад хүлээн зөвшөөрнө.

Хэрэгжээгүй үүрэгт хамаарах орлого орох үед гэрээний өр төлбөрөөр хүлээн зөвшөөрөх ба санхүүгийн байдлын тайланд бусад өр төлбөрөөр харуулна. Үүнтэй адилаар төлбөр ирэхээс өмнө тохиролцсон үүргийг биелүүлэх үед гэрээний хөрөнгө эсвэл авлагаар санхүүгийн байдлын тайланд тусгана.

Түрээсийн орлогод түрээслүүлэгчээс түрээслэгчид хөрөнгийг тодорхой хугацаанд, тодорхой төлбөртэйгээр ашиглуулах эрхийг шилжүүлэх тухай гэрээний дагуу түрээслүүлэгчийн хүлээн авах мөнгөн болон мөнгөн бус дүнг хамруулна.

4.15. Зардал

Хүүгийн зардлыг аккурзль сууриар хэмжин толилуулна.

Борлуулалт маркетинг, ерөнхий удирдлагын зардал, бусад зардлыг нийт дүнгээр нь толилуулна.

4.16. Ажилчдын богино хугацааны тэтгэмж

Богино хугацааны ажилчдын тэтгэмж

Ажилчдын богино хугацааны тэтгэмжид хамаарах амралтын мөнгө зэрэг тэтгэмжийг тэтгэмж болон бусад үүргийн дансанд дисквантчлаагүй дүнгээр хүлээн зөвшөөрнө.

Ажилчдад олгох богино хугацааны тэтгэмж ажилчид холбогдох үйлчилгээ үзүүлсэн жилийн тайлант хугацааны эцсээс хойш 12 сарын дотор олгох тэтгэмж бөгөөд дараахийг багтаана. Үүнд:

- (a) цапин урамшуулал;
- (b) эзлэгийн амралтын мөнгө, хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж;
- (c) Нийгмийн даатгалын шимтгэл болон бусад нийгмийн төлбөрүүд; [ажилчдын өмнөөс тэтгэврийн санд заавал төлдөг төлбөрүүдтэй холбоогүй]
- (d) Эрүүл мэндийн даатгал

Ажилчид Компанид үйлчилгээ үзүүлсэн тохиолдолд Компани уг үйлчилгээний төлбөрт төлөх ажилчдын богино хугацааны тэтгэмжийн дискаунтлаагүй дүнг хүлээн зөвшөөрдөг. Ингэхдээ:

- (a) аль хэдийн төлсөн дүнг хассаны дараа өр төлбөрөөр (хуримтлагдсан зардал). Аль хэдийн төлсөн дүнг тэтгэмжийн дискаунтлаагүй дүнгээс давсан бол Компани уг давсан дүнг урьдчилгаа төлбөр нь ирээдүйд хийх төлбөрийг бууруулна эсвэл буцаалт авна гэсэн утгаар хөрөнгөөр (урьдчилж төлсөн зардал) хүлээн зөвшөөрнө.
- (b) уг дүн нь хөрөнгийн өртөвт ороогүй бол зардлаар.

Цалинтай чөлөө

Цалинтай чөлөө хэлбэрээр олгох ажилчдын богино хугацааны тэтгэмжийн хүлээгдсэн өртгийг дараах байдлаар хүлээн зөвшөөрнө.

- (a) ажилчдын үзүүлж буй үйлчилгээ ирээдүйд цалинтай чөлөө авах эрхийг нэмэгдүүлж байгаа үед хуримтлуулсан цалинтай чөлөөгөөр.
- (b) Чөлөө авах үед хуримтлуулаагүй цалинтай чөлөөгөөр.

Урамшуулал

Компани зөвхөн өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд мөн үүрэг хариуцлагын найдвартай тооцоолол хийх боломжтой тохиолдолд тийм төлбөр хийх өнөөгийн хууль ёсны болон үүсмэл үүрэг хүлээсэн бол урамшууллын төлбөрийн хүлээгдсэн өртгийг хүлээн зөвшөөрнө.

Өнөөгийн үүрэг хариуцлага зөвхөн тухайн аж ахуйн нэгжид төлбөр хийхээс өөр бодитой хувилбар байхгүй тохиолдолд л оршино.

4.17. Нөөц, болзошгүй хөрөнгө, өр төлбөр

Шүүхийн маргаан, алдагдалтай гэрээ, зэрэг бусад төлбөрийг үүрэг өнгөрсөн үйл явдлыг үр дүнд бий болж, уг үүрэг хариуцлагыг барагдуулахад эдийн засгийн өгөөжийн гадагш урсгал шаардагдах магадлалтай бөгөөд мөнгөн дүнг найдвартай хэмжих боломжтой болсон үед нөөцөөр зөвшөөрнө.

Нөөцийг тайлангийн өдрөөр мэдэгдэж буй хамгийн найдвартай нотолгоонд үндэслэсэн үүрэг хариуцлагыг биелүүлэхэд шаардагдах зардлын мэдээлэлд суурилан тооцно. Хэд хэдэн ижил төстэй үүрэг үүссэн үед, үүрэг хариуцлагын торлоор нь тэдгээрийг барагдуулахад шаардлагатай гарах урсгалын магадлалыг тооцдог. Монгоний цаг хугацааны үнэ цэнэ нь материаллаг нөлөө үзүүлэхүйц бол нөөцийн өнөөгийн үнэ цэнийг дискаунтчлан тооцдог.

Компанийн гуравдагч талаас авах нь тодорхой болсон нохон олговрыг тусд нь хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрнө. Тус дүн нь холбогдох нөөцийн дүнгээс ихгүй байна.

Тухайн үүргийг барагдуулахтай холбоотой эдийн засгийн өгөөжийн гарах урсгал нь магадлалтай биш үед өр төлбөр хүлээн зөвшөөрөхгүй. Эдийн засгийн өгөөжийн гарах урсгал нь бага дүнтэйгээс бусад үүссэн нөхцөлийг болзошгүй өр төлбөрөөр санхүүгийн тайланд тодруулна.

4.18. Засгийн газрын буцалтгүй тусламж

Засгийн газрын буцалтгүй тусламжийг уг тусламжийн нөхцөлийг Компани биелүүлэх ба тусламжийг хүлээж авна гэсэн үндэслэлтэй баталгаа бий болох хүртэл хүлээн зөвшөөрөхгүй.

Эргэлтийн бус хөрөнгийг худалдаж авах, барьж байгуулах эсвэл эзэмших шаардлагыг хангах гэсэн үндсэн нөхцөлтэй засгийн газрын буцалтгүй тусламжийг санхүү байдлын тайланд урьдчилж олсон орлогоор хүлээн зөвшөөрч холбогдох хөрөнгийн ашиглах хугацааны турш системтэй, оновчтой сууриар ашиг, алдагдал руу шилжүүлнэ.

Бусад засгийн газрын буцалтгүй тусламжийг системтэй сууриар холбоотой зардлыг харгалзан нөхөх байдлаар уг зардлыг хэрэгжих тайлангийн үеүдэд орлогоор хүлээн зөвшөөрнө. Компанид өмнө нь учирсан гарз, хохирол буюу гарсан зардлыг нохон олгохоор тооцож авлага үүсгэсэн буцалтгүй тусламжи болон ирээдүйн зарлагын санхүүжүүлэх зорилгогүйгээр яаралтай тусламж болгон өгсөн засгийн газрын буцалтгүй тусламжийг авлага үүссэн тайлант үед нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө.

4.19. Орлогын албан татвар

Тайлант үеийн татвар гэдэг нь тайлант оны эцсээр хүчинтэй болсон эсвэл хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй татварын хувь хэмжээг ашиглан тухайн оны татвар ногдох орлогод төлөх татварын өглөг болон өмнөх онуудтай холбоотой татварын өглөгийн залруулга юм.

Хойшлогдсон татварыг санхүүгийн тайлан дах хөрөнгө, өр төлбөрийн дансны үнэ болон татвар ногдох ашгийн тооцоололд ашиглан холбогдох татварын суурь хоорондын түр зөрүүгээр хүлээн зөвшөөрнө. Хойшлогдсон татварын өр төлбөрийг ерөнхийдөө бүх татвар ногдох түр зөрүүнд хүлээн зөвшөөрдөг. Хойшлогдсон татварын хоронгийг ерөнхийдөө түр хасагдах зөрүүг ашиглаж болохуйц хэмжээний татвар ногдох ашиг олох магадлалтай байгаа үед бүх хасагдах түр зөрүүнд хүлээн зөвшөөрнө. Ийм хойшлогдсон татварын хөрөнгө, өр төлбөрийг гүүдвигийн анхдагч хүлээн зөвшөөрөлт эсвэл ажил гүйлгээн дэх бусад хөрөнгө, өр төлбөрийн анхдагч хүлээн зөвшөөрөлт нь татвар ногдох орлого ба нягтлан бодох бүртгэлийн ашгийн аль алинд нөлөөлөхгүй байвал хүлээн зөвшөөрөхгүй.

Охин, салбар, хараат компани дах хөрөнгө оруулалт болон хамтарсан үйлдвэр дэх хувь оролцоотой холбоотой татварын түр зөрүүний хувьд Компани түр зөрүүний буцаалтад хяналт тавих боломжтой мөн уг түр зөрүү нь урьдчилан харж болох ирээдүйд буцаагдахгүй гэдэг магадлалтайгаас бусад тохиолдолд хойшлогдсон татварын өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрнө. Хөрөнгө оруулалт болон хувь оролцоотой холбоотой хасагдах түр зөрүүнээс үүсч буй хойшлогдсон татварын хөрөнгийг зөвхөн түр хасагдах зөрүүг ашиглаж болохуйц хэмжээний татвар ногдох ашиг олох магадлалтай байгаа үед мөн түр зөрүү нь урьдчилан харж болох ирээдүйд буцаагдахаар хүлээгдэж буй тохиолдолд хүлээн зөвшөөрнө.

Хойшлогдсон татварын хоронгийн дансны үнийг тайлант хугацаа бүрийн эцэст эргэж харах ба хангалттай хэмжээний татвар ногдох орлогоор тухайн хөрөнгө бүхлээрээ эсвэл тодорхой хэсэг нь нөхөгдөх боломжтой болох үед бууруулна.

Хойшлогдсон татварын хөрөнгө, өр төлбөр нь хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй эсвэл тайлант оны эцсээр хүчин төгөлдөр болсон татварын хувь хэмжээ (болон татварын хууль)-нд үндэслэн тухайн өр төлбөрийг барагдуулах эсвэл хоронгийг хүлээн зөвшөөрөх тайлант онд мөрдөгдөхөөр хүлээгдэж буй татварын хувь хэмжээгээр хэмжигдэнэ. Хойшлогдсон татварын хөрөнгө, өр төлбөрийн хэмжилт нь тайлант хугацааны эцэст Компани хоронго ба өр төлбөрийн дансны үнийг нөхөх буюу барагдуулахаар хүлээж байгаагаас үүсэх татварын үр дагаварт нөлөөлдөг.

4.20. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого болон тооцооллын тодорхойгүй байдалд удирдлагын шүүн тунгаалтыг ашиглах нь

Компанийн удирдлага санхүүгийн тайлан бэлтгэхдээ хөрөнгө, өр төлбөр, орлого болон зардал хүлээн зөвшөөрөхтэй холбоотой шүүн тунгаалт, тооцоолол, таамаглал ашигладаг.

Удирдлагын томоохон тооцоолол, таамаглал

Компани нь нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогоо баримтлахад үүсдэг санхүүгийн тайланд томоохон нөлөөлөл үзүүлэхүйц удирдлагын тооцоолол, таамаглалыг доор харуулав. Үүнд:

Зээл олголтын шимтгэлийн орлого хүлээн зөвшөөрөлт

Зээлийн үйл ажиллагааг зээлийн хугацаа дуусах хүртэл үргэлжлэн гэж тооцон зээл олголтын шимтгэлийг зээлийн хугацаанд шулуун шугамын аргаар тайлант үеийн орлогод хүлээн зөвшөөрдөг. Харилцагч нь зээлийг хэдийг ч төлөх боломжтой байдаг учир тайлант үе бүрт хүлээн зөвшөөрөх орлого нь харилцан адилгүй болсноор тооцооллын тодорхойгүй байдлыг бий болгодог.

Хойшлогдсон татварын хөрөнгө хүлээн зөвшөөрөлт

Хойшлогдсон татварын хөрөнгийг хүлээн зөвшөөрөхдөө шилжүүлсэн татварын алданги болон хасагдах түр зөрүү нь ирээдүйн татвар ногдох орлогоор нөхөгдөх магадлалын үнэлгээнд үндэслэнэ. Мөн татварын орчин дахь хууль эрх зүйн болон эдийн засгийн хязгаарлалт, тодорхойгүй байдлын нөлөөллийг үнэлж дүгнэдэг.

Тооцооллын тодорхойгүй байдал

Хөрөнгө, өр төлбөр, орлого, зардлыг хүлээн зөвшөөрөх, хэмжихэд хамгийн их нөлөө үзүүлэх тооцоолол, таамаглалын талаарх мэдээллийг доор харуулав.

Санхүүгийн бус хоронгийн үнэ цэнийн бууралт

Үнэ цэнийн бууралтыг үнэлэхэд удирдлага нь хөрөнгө болон мөнгө бий болгогч нэгж бүрд нөхөгдөх дүнгийн тооцооллыг хүлээгдэж буй ирээдүйн мөнгөн урсгалыг хүүгийн төвшинг ашиглан дискаунтчлан тооцдог. Тооцооллын тодорхойгүй байдал нь ирээдүйн үйл ажиллагааны үр дүн болон тохирох дискаунтын төвшинг тодорхойлоход үүсдэг.

Элэгдэх хөрөнгийн ашиглагдах жил

Удирдлага нь элэгдэх хөрөнгөнд ашиглагдах жилийг хөрөнгийн ашиглалттай уялдуулан тайлант хугацаа бүрт тооцдог. Компьютер дагалдах хэрэгсэлтэй холбоотой үүсч болзошгүй технологийн хоцрогдол нь тус тооцооллыг тодорхойгүй болгож болно.

Бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Удирдлага нь санхүүгийн хэрэглүүр болон санхүүгийн бус хөрөнгийн бодит үнэ цэнийг тодорхойлоход үнэлгээний арга ашигладаг. Зах зээлд оролцогчид уг хэрэглүүрийг хэрхэн үнэлж байгаатай уялдаатайгаар тооцоо, таамаглалыг боловсруулдаг. Удирдлага нь таамаглалыг байнга нээлттэй байдаггүй боломжит мэдээллүүдэд үндэслэдэг. Тооцоолсон бодит үнэ цэнэ нь тайлагналын өдрөөрх холбоогүй талуудын гүйлгээний бодит үнээс өөр байх магадлалтай.

4.21. Холбоотой талын гүйлгээ

Компанийн холбоотой тал гэдэгт дараах хувь хүн, хуулийн этгээдийг ойлгоно. Үүнд:

1. Хувь хүн эсвэл түүний гэр бүлийн ойрын гишүүнийг дараах тохиолдолд Компанийн холбоотой тал гэж үзнэ.
 - a. Компанийг хянадаг эсвэл хамтран хянадаг,
 - b. Компанид мэдэгдэхүйц нөлөөтэй,
 - c. Компанийн эсвэл түүний толгой компанийн эрх бүхий албан тушаалтан байх
2. Дараах нохцлуудийн аль нэг нь хангагдаж байвал тухайн хуулийн этгээдийг Компанийн холбоотой этгээд гэж үзнэ. Үүнд:
 - a. Тухайн хуулийн этгээд ба Компани нь нэг группын гишүүд байх (өөрөөр хэлбэл, толгой компани, охин компани болон өөр охин компани бүр өөр хоорондоо холбоотой талууд гэсэн үг юм.),
 - b. Нэг хуулийн этгээд нь нөгөө хуулийн этгээдийн хараат компани эсвэл хамтарсан үйлдвэр байх (группын гишүүн хуулийн этгээдийн хараат компани эсвэл хамтарсан үйлдвэр бөгөөд нөгөө хуулийн этгээд нь мөн энэхүү группын гишүүн байх),
 - c. Хоёр хуулийн этгээдийн аль аль нь нэг ижил гуравдагч хуулийн этгээдийн хамтарсан үйлдвэрүүд байх,
 - d. Нэг хуулийн этгээд нь гуравдагч хуулийн этгээдийн хамтарсан үйлдвэр, харин нөгөө хуулийн этгээд нь уг гуравдагч хуудийн этгээдийн хараат компани байх,
 - e. Хуулийн этгээд нь Компанийн эсвэл түүнтэй холбоотой хуулийн этгээдийн ажилтнуудын тэтгэмжийг хариуцсан ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмжийн хөтөлбөр байх. Хэрэв Компани нь өөрөө ийм хөтөлбөр бол санхүүжүүлэгч ажил олгогч нь Компанитай мөн холбоотой байна,
 - f. Дээрх 1-рт тодорхойлсон хувь хүн нь хуулийн этгээдийг хянадаг эсвэл хамтран хянадаг байх,
 - g. Дээрх 1-ийн а-д тодорхойлсон хувь хүн нь хуулийн этгээдэд мэдэгдэхүйц нөлөөтэй эсвэл тус хуулийн этгээдийн (эсвэл түүний толгой компанийн) эрх бүхий албан тушаалтан байх,
 - h. Тухайн хуулийн этгээд буюу түүний харьяалагддаг группын аливаа гишүүн хуулийн этгээд нь Компанид эсвэл түүний толгой компанид эрх бүхий албан тушаалтны үйлчилгээ үзүүлдэг байх.

Холбоотой талуудын боломжит харилцаа нэг бүхийг авч үзэхдээ, зөвхөн хуулийн хэлбэр төдийгүй уг харилцааны мөн чанарт анхаарал хандуулдаг. Компанийн холбоотой талтай хийсэн гүйлгээнүүд болон тайлант хугацааны эцсийн үгдэгдлийг тодруулга 29-с харна уу.

5 Санхүүгийн тайлангийн дахин тайлагнал

Компани нь алдаа илрүүлсний дараа нягтлан бодох бүртгэлийн өөрчлөлт болон өмнөх үеийн алдааны залруулгыг анх баталсан санхүүгийн тайланд буцаж хэрэгжүүлдэг ба ингэхдээ алдаа гарсан өмнөх хугацаанд толилуулсан харьцуулагдах дүнг дахин тайлагнах, эсвэл толилуулсан хамгийн эхний хугацаанаас өмнө алдаа гарсан бол уг толилуулсан хамгийн эхний хугацааны хөрөнгө, өр төлбөр ба өмчийг дахин тайлагнаж, санхүүгийн тайланг өмнөх хугацааны харьцуулагдсан мэдээллийн хамт залруулга хийх шаардлага гарсан хугацаандаа хийгдсэн мэтээр толилуулах ёстой.

Гэвч компанийн санхүүгийн тайлангийн эхний үлдэгдэл нь СЗХ-ны системд бүртгэгдсэн ба эхний үлдэгдлийг оорчилвол СЗХ нь компанийн санхүүгийн тайланг хүлээж авахгүй байх нөхцөл үүсэх тул компани нь эхний үлдэгдэлд нолоолох залруулгыг хуримтлагдсан ашигт залруулга хийх байдлаар бүртгэсэн.

6 Санхүүгийн хөрөнгө болон санхүүгийн өр төлбөр

6.1 Санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийн ангилал

Тодруулга 4.5-д санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн ангилал бүрийн тайлбар, холбогдох бүртгэлийн бодлогыг тодруулсан. Санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөр нь ангилал тус бүрээр дараах байдалтай байна:

2020 оны 12 сарын 31	Хорогдуулсан өртөг	Бодит үнэ цэний өөрчлөлтийг нь ашиг алдагдалд бүртгэх	Бодит үнэ цэний өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх	Нийт
Санхүүгийн хөрөнгө				
Зээл	18,949,256	-	-	18,949,256
Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлага	1,096,259	-	-	1,096,259
Холбоотой талаас авах авлага	542,849	-	-	542,849
Арилжааны үнэт цаас	-	1,793,317	-	1,793,317
Хувьцаагаарх хоронг оруулалт	-	89,000	-	89,000
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	3,249,682	-	-	3,249,682
Санхүүгийн хөрөнгийн дүн	23,838,046	1,882,317	-	25,720,363

2020 оны 12 сарын 31	Хорогдуулсан өртөг	Бодит үнэ цэний өөрчлөлтийг нь ашиг алдагдалд бүртгэх	Бодит үнэ цэний өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх	Нийт
Санхүүгийн өр төлбөр				
Урт хугацаат зээл	867,977	-	-	867,977
Богино хугацаат зээл	6,325,401	-	-	6,325,401
Холбоотой талд өгөх өглог	428,198	-	-	428,198
Хуримтлуулж тооцсон зээлийн хүүгийн өглог	1,198,413	-	-	1,198,413
Өрийн бичиг	3,661,000	-	-	3,661,000
Итгэлцлийн өглог	7,845,836	-	-	7,845,836
Санхүүгийн өр төлбөрийн дүн	20,326,825	-	-	20,326,825

2019 оны 12 сарын 31	Хорогдуулсан өртөг	Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь ашиг алдагдалд бүртгэх	Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх	Нийт
Санхүүгийн хөрөнгө				
Зээл	17,766,357	-	-	17,766,357
Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлага	292,251			292,251
Холбоотой талаас авах авлага	804,420			804,420
Арижааны үнэт цаас	-	589,073	-	589,073
Хувьцаагаарх хөрөнгө оруулалт	-	79,000	-	79,000
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	1,873,425	-	-	1,873,425
Санхүүгийн хөрөнгийн дүн	20,736,453	668,073	-	21,404,526

2019 оны 12 сарын 31	Хорогдуулсан өртөг	Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь ашиг алдагдалд бүртгэх	Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх	Нийт
Санхүүгийн өр төлбөр				
Урт хугацаат зээл	923,216	-	-	923,216
Богино хугацаат өр	2,790,006	-	-	2,790,006
Хуримтлуулж тооцсон зээлийн хүүгийн өглөг	772,216	-	-	772,216
Орийн бичиг	1,995,000	-	-	1,995,000
Итгэлцлийн өглөг	5,420,675	-	-	5,420,675
Санхүүгийн өр төлбөрийн дүн	11,901,113	-	-	11,901,113

Компанийн эрсдэлийн удирдлагын зорилго, бодлого зэрэг санхүүгийн хэрэглүүрийн эрсдэлийн тодруулгыг тодруулга 32-с харна уу.

7 Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө нь дараахаас бүрдэнэ:

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Бэлэн мөнгө	4,030	1,204
Банкны үлдэгдэл		
Төгрөг	2,840,183	865,533
Ам.доллар	405,461	5,121
Евро	8	43
Хадгаламж зээлийн хоршсонд байршуулсан хугацаагүй хадгаламж	1,596	1,524
Арижааны банканд байршуулсан богино хугацаат хадгаламж	-	1,000,000
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн дүн	3,249,682	1,873,425

Тайлант хугацааны эцэст хязгаарлагдсан мөнгөн хөрөнгө байхгүй байна.

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд 1,149,190 мянган төгрөгийн харилцагчдын харилцах дансны үлдэгдэл багтаж байна.

Хадгаламж зээлийн хоршоонд байршуулсан хугацаагүй хадгаламж нь дараах байдалтай байна.

2020 оны 12 сарын 31-ний байдлаар

Банкны нэр	Эхэлсэн огноо	Дуусах огноо	Хүүний хувь жилийн	Дүн мянган төгрөгөөр
"Ард Актив ХЗХ" ХХК	2018/12/31	байхгүй	3,6%	1,596

8 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Ард актив ХЗХ-нд оруулсан хөрөнгө оруулалт	89,000	79,000
Богино хугацаат хөрөнгө оруулалтын дүн	89,000	79,000

"Ард актив ХЗХ" ХХК нь 2020 оны жилийн эцсийн байдлаар нэр бүхий 1,197 гишүүний оруулсан 948,524 мянган төгрөгийн дүрмийн сантайгаас 89,000 мянган төгрөг нь Ард кредит ББСБ ХК-ийн оруулсан хөрөнгө оруулалт байна. Компани нь тус хөрөнгө оруулалтыг хугацааны эцэс хүртэл эзэмших зорилготой бөгөөд хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагааны журмаас шалтгаалан "богино хугацаат хөрөнгө оруулалт"-д ангилан толилуулдаг.

9 Зээл

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Хэвийн	17,228,917	15,896,457
Хугацаа хэтэрсэн	1,150,656	1,335,451
Чанаргүй зээл		
Хэвийн бус	620,846	531,476
Эргэлзээтэй	714,192	405,230
Муу зээл	582,394	261,577
Зээлийн эрсдэлийн сан	(1,347,749)	(663,834)
Зээлийн цэвэр дүн	18,949,256	17,766,357

Зээлийн нийт дүнд 3,410,310 мянган төгрөгийн холбоотой этгээдийн зээл багтсан бөгөөд тодруулга 29.4-с дэлгэрэнгүй мэдээллийг авна уу.

Зээлийн эрсдэлийн санг тодруулга 4.5-д дурдсан аргачлалын дагуу тооцоолсон бөгөөд тайлант хугацаанд Компани нь улсын эдийн засгийн ноцол байдлыг үнэлэн 195,515 мянган төгрөгийн нэмэлт сан байгуулсан байна.

Компани нь хэвийн зээлийн багцыг Кроуд кредит сан болон бондын өр төлбөрийн барьцаанд тавьсан байна. Тодруулга 14, 15-с харна уу.

Зээлийн үлдэгдлийн бүтээгдэхүүнээр задлавал дараах байдалтай байна.

Мянган төгрөгөөр	Хүүгийн төвшин /сараар/	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Онлайн зээл	2.5-5%	11,589,995	10,521,727
Овердрафт	1.5-2.8%	4,151,853	97,923
Шуурхай зээл	1.8-3.2%	2,800,865	1,738,841
Цалингийн зээл	1.1-2.6%	735,331	624,641

Мянган төгрөгөөр	Хүүгийн төвшин /сараар/	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Хувьцаа барьцаалсан зээл	1.4-2.3%	445,810	7,491
Тусгай нөхцөлт зээл	2.0%	167,210	479,300
Итгэлцэл барьцаалсан зээл	1.9-2.2%	116,997	233,115
Кредит карт	2.6-3%	99,702	498,994
30 хоногт хүү тооцохгүй зээл	2-5%	53,183	28,450
Бичил бизнесийн зээл	2.1-3.5%	46,742	472,493
Жижиг дунд бизнесийн зээл	0.5-5%	51,440	2,729,064
Хэрэглээний зээл	2-3%	26,130	367,923
Шугамын зээл	2-4%	7,897	418,331
Худалдан авалтын зээл	2-2.6%	3,850	91,263
Бөөний зээл	2.5%	-	14,878
Орон сууц худалдан авах зээл	0.8%	-	105,757
Эрсдэлийн сан		(1,347,749)	(663,834)
Зээлийн цэвэр дүн		18,949,256	17,766,357

10 Бусад санхүүгийн хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31		2019 оны 12 сарын 31	
	тоо хэмжээ /ширхэгээр/	дүн	тоо хэмжээ /ширхэгээр/	дүн
<i>Арилжавны үнэт цаас:</i>	4,728,937	1,589,514	679,909	563,172
Ард санхүүгийн нэгдэл ХК-ийн хувьцаа	134,041	276,731	62,158	150,389
Ард даатгал ХК-ийн хувьцаа	419,386	298,208	419,386	298,208
Монгол шуудан ХК-ийн хувьцаа	1,198,365	714,575	198,365	114,575
Үндэсний хувьчлалын сан ХК-ийн хувьцаа	2,977,145	300,000	-	-
<i>Бодит үнэ цэнийн тохируулга</i>		203,803		25,902
Бусад санхүүгийн хөрөнгийн цэвэр дүн		1,793,317		589,074

Компанийн удирдлага нь бусад санхүүгийн хөрөнгийг үнийг өсгөн борлуулах зорилгоор эзэмшдэг бөгөөд Монголын хөрөнгийн биржийн жилийн эцсийн хаалтын үнээр хэмжиж бодит үнэ цэнийн олз, гарзыг (тодруулга 23-с харна уу) орлогын дэлгэрэнгүй тайлангийн "Хүүгийн бус орлого" хэсэгт толилуулдаг.

11 Бусад эргэлтийн хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлага (тодруулга 11.1)	1,096,259	292,251
Өмчлөх бусад хөрөнгө (тодруулга 11.2)	1,059,834	59,834
Холбоотой талын авлага (тодруулга 29.4)*	542,849	804,420
Үйл ажиллагааны зардлын урьдчилгаа төлбөр (тодруулга 11.3)	459,457	255,370
Банк хоорондын гүйлгээний авлага**	141,775	144,179
Шүүхийн шийвэр гүйцэтгэх газартай холбоотой авлага***	37,704	74,482
Материал үнэ бүхий зүйлс	17,592	2,920

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Бусад эргэлтийн хөрөнгө	-	7,704
Өмчлөх бусад хөрөнгийн эрсдэлийн сан (тодруулга 11.4)	(38,530)	(38,530)
Найдваргүй авлагын нөөц (тодруулга 11.5)	(31,397)	(49,841)

Бусад эргэлтийн хөрөнгийн цэвэр дүн **3,285,543** **1,552,789**

*Тайлант хугацаанд холбоотой талын авлагад 20,414 мянган төгрөгийн хүү тооцсон байна. Тодрууга 23.1-с харна уу.

**Банк хоорондын гүйлгээний авлага тайлант хугацаанд хийгдсэн банк хоорондын гүйлгээнээс үүдэлтэй байна.

*** Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газартай холбоотой авлага нь 106 эзэлдэгчтэй холбоотой шүүхийн тэмдэгтийн хураамжийг төлсөн дүн байна.

11.1 Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлага

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Хэвийн зээлийн хүүгийн авлага	953,332	178,230
Хугацаа хэтэрсэн зээлийн хүүгийн авлага	142,669	113,721
Коммитмент хүүгийн авлага	166	298
Бусад хүүгийн авлага	92	2

Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлагын нийт дүн **1,096,259** **292,251**

11.2 Өмчлөх бусад хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Эхний үлдэгдэл	59,834	53,143
Тайлант жилийн нэмэгдэл*	1,428,276	59,834
Ангилал шилжсэн**	(203,795)	-
Борлуулсан	-	(53,143)
Зардал бүртгэсэн***	(224,481)	-

Өмчлөх бусад хөрөнгийн нийт дүн **1,059,834** **59,834**

*Тайлант хугацаанд 38 эзэлдэгчийн 1 тэрбум төгрөгийн зээлийг өмчлөх бусад хөрөнгөөр хааснаар өмчлөх бусад хөрөнгө нэмэгдсэн байна. Мөн хөрөнгийг Богд банкны 1 тэрбум төгрөгийн зээлийн барьцаанд тавьсан. Тодруулга 14-с харна уу.

**Компани нь зээлийн барьцаанд хураагдсан автомашиныг үндсэн үйл ажиллагаанд ашиглах болсон. Тодруулга 12-с харна уу.

***Тайлант хугацаанд зээлийн барьцаанд хураагдсан орон сууцны байрыг гүйцэтгэх удирдлагад урамшуулал болгон олгосон тодруулга 29.3-с харна уу.

11.3 Үйл ажиллагааны зардлын урьдчилгаа төлбөр

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Аппрентис шоуны төлбөр	121,000	-
Барьцаа хөрөнгийн дэмжлэгийн төлбөр	107,190	-

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Программ хангамжийн урьдчилгаа төлбөр	91,300	-
"Хөрөнгө оруулагч үндэстэн" хурлын урьдчилгаа төлбөр	75,973	100,425
Хуулийн үйлчилгээний урьдчилгаа төлбөр	-	38,152
Түрээсийн урьдчилгаа төлбөр	36,926	36,926
Хэрэглэгчид үйлчлэх төвийг байгуулахтай холбоотой урьдчилгаа төлбөр	8,982	-
Аудитын урьдчилгаа төлбөр	-	6,000
Тэтгэврийн нэрийн данстай холбоотой урьдчилгаа	6,905	5,518
Дуулиан-2020 наадмын урьдчилгаа төлбөр	-	3,000
НББ-ийн бодлогынбаримт бичиг боловсруулах гэрээт ажлын урьдчилгаа төлбөр	3,600	-
Ажилчдын хувьцаа худалдан авалттай холбоотой урьдчилгаа	3,241	48,011
Бусад урьдчилгаа	4,340	17,338
Үйл ажиллагааны зардлын урьдчилгааны нийт дүн	459,457	255,370

11.4 Өмчлөх бусад хөрөнгийн эрсдэлийн сан

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Эхний үлдэгдэл	(38,530)	(38,138)
Тайлант хугацаанд нэмэгдсэн (тодруулга 25)	-	(2,392)
Өмчлөх бусад хөрөнгийн эрсдэлийн сангийн дүн	(38,530)	(38,530)

11.5 Авлагын эрсдэлийн сан

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Эхний үлдэгдэл	(49,841)	(34,966)
Тайлант хугацаанд нэмэгдсэн (тодруулга 25)	(6,811)	(14,875)
Данснаас хассан авлага	25,255	-
Авлагын эрсдэлийн сангийн дүн	(31,397)	(49,841)

Авлагын эрсдэлийн сан нь шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газартай холбоотой авлага (тодруулга 11)-с үүдэлтэй байна

Авлагын хугацааны ангилал болон найдваргүй авлагын нөөц байгуулсан арга, хувь хэмжээний талаарх мэдээллийг тодруулга 32-с харна уу.

12 Үндсэн хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	Компьютер техник хэрэгсэл	Тээврийн хэрэгсэл	Тавилга эд хогшил	Нийт
Өртөг				
2019 оны 1 сарын 1-ний үлдэгдэл	31,386	157,500	23,739	212,625
Нэмэгдсэн	40,153	-	11,209	51,362
Худагдаж авсан	40,153	-	11,209	51,362
Хасагдсан	-	(107,500)	-	(107,500)
Борлуулсан	-	(107,500)	-	(107,500)

Мянган төгрөгөөр	Компьютер техник хэрэгсэл	Тээврийн хэрэгсэл	Тавилга эд хогшил	Нийт
2019 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	71,538	50,000	34,948	156,486
<i>Нэмэгдсэн</i>	26,334	203,795	-	230,129
Худалдаж авсан	26,334	-	-	26,334
Ангилал шилжсэн		203,795	-	203,795
<i>Хасвагдсан</i>		(50,000)	(10,000)	(60,000)
Зардалд бүртгэсэн		(50,000)	(10,000)	(60,000)
2020 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	97,872	203,795	24,948	326,615
				-
<i>Хуримтлагдсан элэгдэл</i>				-
2019 оны 1 сарын 1-ний үлдэгдэл	17,582	18,979	7,089	43,650
<i>Нэмэгдсэн</i>	13,825	14,854	1,836	30,515
Тайлант жилийн элэгдэл	13,825	14,854	1,836	30,515
<i>Хасвагдсан</i>	-	(25,083)	-	(25,083)
Данснаас хассан хөрөнгийн элэгдэл		(25,083)		(25,083)
2019 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	31,407	8,750	8,925	49,082
<i>Нэмэгдсэн</i>	24,497	3,750	2,495	30,742
Тайлант жилийн элэгдэл	24,497	3,750	2,495	30,742
<i>Хасвагдсан</i>	-	(12,500)	-	(12,500)
Данснаас хассан хөрөнгийн элэгдэл		(12,500)		(12,500)
2020 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	55,904	-	11,420	67,324
				-
<i>Үлдэгдэл өртөг</i>				-
2019 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	40,131	41,250	26,023	107,404
2020 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	41,968	203,795	13,528	259,291

Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг хүүгийн бус зардлын ерөнхий ба удирдлагын зардал хэсэгт (тодруулга 24.1)-д тусгадаг. Тайлант хугацаанд зээлийн барьцаанд хураасан 203,795 мянган төгрөгийн тээврийн хэрэгслийг үндсэн үйл ажиллагаанд ашиглаж эхэлсэн. Зээлийн барьцаанд байгаа үндсэн хөрөнгө байхгүй.

13 Биет бус хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	Програм хангамж	Ард Коин	Тусгай зөвшөөрөл	Нийт
<i>Өртөг</i>				
2019 оны 1 сарын 1-ний үлдэгдэл	56,175	-	-	56,175
<i>Нэмэгдсэн</i>	573,550	940,583	-	1,514,133
Худалдаж авсан	573,550	720,268	-	1,293,818
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл		220,315		220,315
<i>Хасвагдсан</i>	-	(393,756)	-	(393,756)
Урамшуулалд олгосон	-	164,126	-	164,126
Өр төлбөр барагдуулсан	-	229,630	-	229,630
2019 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	629,725	546,827	-	1,176,552
<i>Нэмэгдсэн</i>	59,950	1,008,193	100,000	1,168,143
Худалдаж авсан	59,950	177,556	100,000	337,506
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	-	830,637	-	830,637

Мянган төгрөгөөр	Програм хангамж	Ард Койн	Тусгай зөвшөөрөл	Нийт
Хасагдсан	-	182,548	-	182,548
Урамшуулалд олгосон	-	182,548	-	182,548
2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл	689,675	1,372,472	100,000	2,162,147
Хуримтлагдсан хорогдуулга				
				-
2019 оны 1 сарын 1-ний үлдэгдэл	8,890	-	-	8,890
Нэмэгдсэн	42,051	-	-	42,051
Тайлант жилийн хорогдуулга	42,051	-	-	42,051
Хасагдсан	-	-	-	-
2019 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	50,941	-	-	50,941
Нэмэгдсэн	67,684	-	14,583	82,267
Тайлант жилийн хорогдуулга	67,684	-	14,583	82,267
Хасагдсан	-	-	-	-
2020 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	118,625	-	14,583	133,208
Үлдэгдэл өртөг				
2019 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	578,784	546,827	-	1,125,611
2020 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	571,050	1,372,472	85,417	2,028,939

Биет бус хөрөнгийн хорогдуулгын зардлыг хүүгийн бус зардлын ерөнхий ба удирдлагын зардал хэсэгт (тодруулга 24.1)-д тусгадаг.

Компани нь криптовалютыг дахин үнэлгээний загвараар хэмждэг бөгөөд дахин үнэлгээний нэмэгдлийн долгэрэнгүй мэдээллийг тодруулга 20-с харна уу. Тайлант хугацаанд нийт 182,548 мянган төгрөгийн Ард койныг харилцагчдад урамшуулал болгон олгосон бөгөөд үүнтэй холбоотой дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжилт 94,415 мянган төгрөгийг ашигт шилжүүлсэн.

Тайлант хугацаанд "Цахим мөнгөний тусгай зөвшөөрөл"-ийг 100,000 мянган төгрөгөөр олж эзэмшсэн. Хорогдуулгын хугацааг тус зөвшөөрлийн хүчинтэй хугацаа буюу 4 жилээр тооцон хорогдуулсан байна.

14 Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл

Мянган төгрөгөөр	Богино хугацаат		Урт хугацаат	
	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Кроуд кредит сангаас авсан баталгаат зээл	1,664,401	1,840,636	867,977	617,865
Богд банкнаас авсан баталгаат зээл	1,000,000	-	-	-
Тээвэр хөгжлийн банкнаас авсан баталгаат зээл	-	700,000	-	-
Худалдаа хөгжлийн банкнаас авсан баталгаагүй зээл	-	-	-	305,351
Зээлийн дүн	2,664,401	2,540,636	867,977	923,216

*Кроуд кредит сангийн зээл- Компани нь эргэлтийн хөрөнгийн зориулалтаар буюу харилцагчдад олгох зээлийн багцаа нэмэгдүүлэх зорилгоор 2019 оны 1 дүгээр сарын 29-ний өдөр Япон улсын Crowdfunder Estonia OU-тай 5,000 мянган ам.доллартай тэнцэх төгрөгийн мастер зээлийн гэрээ байгуулсан. Тус сан нь сар бүр хуримтлагдсан эх үүсвэрийн дүнг, хүүгийн хамт Компанид санал болгож уг зээлийн нөхцөлийг Компани хүлээн зөвшөөрснөөр гэрээ хийгдэн санхүүжилт орж ирдэг. Тайлант онд 12 удаагийн 17-18% хүүтэй нийт 1,914,513 мянган төгрөгийн зээл авсан байна. Зээлийн барьцаанд хэвийн зээлийн багцыг барьцаалсан байна.

** Богд банкнаас авсан зээл- Компани нь зргэлтийн хөрөнгийн зориулалтаар буюу харилцагчдад олгох зээлийн багцаа нэмэгдүүлэх зорилгоор 2020 оны 12 дугаар сарын 28-ний өдөр 18%-ийн хүүтэй, 1 жилийн хугацаатай, 1,000,000 мянган төгрөгийн зээлийг Богд банкнаас авсан. Зээлийн барьцаанд өмчлөх бусад хөрөнгөөр (тодруулга 11.2) бүртгэгдсэн хувийн орон сууцны зориулалттай байрыг барьцаалсан.

Богино хугацаат зээл ба зээллэгийн бодит үнэ цэнэ нь дансны үнэтэйгээ тэнцүү боловч хөнгөлөлтийн нөлөө нь их биш. Бодит үнэ цэнэ нь 17.5% (2019: 17%) –аар хөнгөлсөн мөнгөн гүйлгээнд үндэслэсэн.

Зээлийн мэдээллийг дэлгэрэнгүй харуулбал:

Зээлдүүлэгч	Валют	Хүүгийн төвшин	Эхэлсэн огноо	Дуусах огноо	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Кроуд кредит сангаас авсан баталгаат зээл	Төгрөг	16%-18%	1/29/2019	Компани хүсэлт гаргасан үед	2,532,378	2,458,501
Богд банкнаас авсан баталгаат зээл	Төгрөг	18%	12/28/2020	12/30/2021	1,000,000	-
Тээвэр хогжлийн банкнаас авсан баталгаат зээл	Төгрөг	20.80%	12/2/2019	3/12/2020	-	700,000
Кредит картны үйлчилгээний өглөг-Худалдаа хогжлийн банк	Төгрөг	0%	11/1/2016	1/1/2021	-	305,351
Нийт зээл					3,532,378	3,463,852

14.1 Санхүүгийн үйл ажиллагаанаас үүссэн өр төлбөрийн тохируулга

Компанийн санхүүгийн үйл ажиллагаанаас үүссэн өр төлбөрт тайлант онд дараах өөрчлөлт гарсан байна:

Мянган төгрөгөөр	Урт хугацаат зээл	Богино хугацаат зээл	Нийт
2020 оны 1 сарын 1	617,865	1,840,636	2,458,501
Мөнгөн урсгал:			
- Эргэн төлөлт	-	(1,840,636)	(1,840,636)
- Нэмж авах	1,914,513	1,000,000	2,914,513
Мөнгөн бус:			
- Бодит үнэ цэнэ	-	-	-
- Дахин ангилал	(1,664,401)	1,664,401	-
2020 оны 12 сарын 31	867,977	2,664,401	3,532,378

Мянган төгрөгөөр	Урт хугацаат зээл	Богино хугацаат зээл	Нийт
2019 оны 1 сарын 1	254,212	300,394	554,606
Мөнгөн урсгал:			
- Эргэн төлөлт	(254,212)	(300,394)	(554,606)
- Нэмж авах	2,763,852	700,000	3,463,852
Мөнгөн бус:			
- Бодит үнэ цэнэ	-	-	-
- Дахин ангилал	(1,840,636)	1,840,636	-
2019 оны 12 сарын 31	923,216	2,540,636	3,463,852

15 Өрийн бичгээрх өглөг

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Бондын өглөг	3,661,000	1,995,000
Өрийн бичгээрх өглогийн нийт дүн	3,661,000	1,995,000

Компанийн ТУЗ-ийн 2020 оны 6 дугаар сарын 15-ны өдрийн 2020/19 тоот тогтоолын дагуу дараах төрлийн 2,000 ширхэг хаалттай бондыг гаргасан. Эдгээр бондын барьцаанд 4,000,000 мянган төгрөгийн хэвийн зээлийн багцыг барьцаалсан байна.

Нэрлэсэн үнэ /мянган төгрөг/	Хугацаа	Хүүгийн төвшин	Бондын эргэн төлөлтийн давтамж	Хүү төлөх давтамж	Үлдэгдэл дүн /мянган төгрөг/
1,000	1 жил	16%-19%	Хугацааны эцэст	Хагас жилд нэг удаа	1,071,000
1,000	2 жил	17%	Хугацааны эцэст	Хагас жилд нэг удаа	167,000
1,000	1 жил	17%	Хугацааны эцэст	Хугацааны эцэст	558,000
1,000	2 жил	18%	Хугацааны эцэст	Хугацааны эцэст	190,000
1,000	1.5 жил	16.5-17%	Хугацааны эцэст	Хагас жилд нэг удаа	5,000
1,000	1.5 жил	16.5-17%	Хугацааны эцэст	Хугацааны эцэст	9,000
Өрийн бичгийн үлдэгдэл					2,000,000

16 Бусад эх үүсвэр

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг	7,845,836	5,420,675
Бусад эх үүсвэрийн нийт дүн	7,845,836	5,420,675

Итгэлцлийн үйлчилгээний үр шим нь валютын төрөл болон хугацаанаас хамааран харилцан адилгүй байдаг. Төгрөгөөр байршуулсан итгэлцэлд жилийн 12,5-19%, төгрөгөөс бусад валютаарх итгэлцэлд 6,4-8%-ийн үр шим тооцон олгож байгаа ба 6-24 сарын хугацаатай байна. Үр шимийг сар бүр эсвэл хугацааны эцэст олгох сонголттой, харин үндсэн итгэлцлийн өрийг хугацааны эцэст буцаан төлнө. Итгэлцлийн үйлчилгээний өглогийн дүнд холбоотой талаас татан төвлөрүүлсэн 365,000 мянган төгрөг багтсан (тодруулга 29.4-с харна уу). Гадаад валютаарх итгэлцлийн үйлчилгээтэй холбоотой валютын эрсдэлийн тооцооллыг тодруулга 32-с харна уу.

17 Бусад өр төлбөр

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Иргэд, ААН-ийн харилцах дансны өглөг*	1,149,190	614,630
Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн өглөг (тодруулга 18.1)	1,198,413	772,216
Банк хоорондын гүйлгээний өглөг**	56,117	32,064
Холбоотой талд өгөх өглөг (тодруулга 29.3)	428,198	-
ЛНАОТ-ын өглөг	115,152	33,243
Урьдчилж төлөгдсөн зээл олголтын шимтгэл***	141,526	-
Цалингийн өглөг	55,180	-
ХХОАТ-ын өглөг	39,890	22,459

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
НҮШ-ийн өглөг	23,608	-
Бусад өглөг	21,051	-
Бусад өр төлбөрийн нийт дүн	3,228,325	1,474,612

*Иргэд, аж ахуйн нэгжийн харилцах дансны өглөг- Компани нь Монголбанкнаас 2020 оны 5 дугаар сарын 20-ны өдөр "Цахим мөнгө гаргах" төлбөрийн үйлчилгээ эрхлэх зөвшөөрлийг аван Ардкэш харилцах дансанд иргэд, аж ахуйн нэгжийн мөнгөн гүйлгээг хийж байна. Ардкэш дансны үлдэгдэлд холбоотой талын 518,978 мянган төгрөг багтсан бөгөөд дэлгэрэнгүйг тодруулга 29.4-с харна уу.

**Банк хоорондын гүйлгээний өглөг- Ардкэш цахим мөнгөтэй холбоотойгоор банк хоорондын гүйлгээний түр байршуулалтыг энэ дансанд бүртгэсэн байна.

***Урьдчилж төлөгдсөн зээл олголтын шимтгэл- Компани СТОУС 15 "Харилцагчидтай байгуулсан гэрээний орлого"-ын дагуу зээл олголтын шимтгэлийг зээлийн хугацаанд шулуун шугамын аргаар орлогод бүртгэдэг бөгөөд энэ дансны үлдэгдэл нь тайлант хугацаанд олгосон зээлийн олголтын шимтгэлийн хэрэгжээгүй хэсгийг хуримтлуулан бүртгэсэн дүн байна.

17.1 Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн өглөг

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Итгэлцлийн үйлчилгээний хүүгийн өглөг	687,242	491,610
Зээлийн хүүгийн өглөг	291,303	220,679
Бондын хүүгийн өглөг	219,868	59,927
Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн өглөгийн нийт дүн	1,198,413	772,216

18 Хойшлогдсон татварын өр төлбөр

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Эхний үлдэгдэл	47,092	-
Бусад дэлгэрэнгүй орлогыг өсгөсөн дүн (тодруулга 20)	73,622	24,073
Хувьцааны бодит үнэ цэнийн хэрэгжээгүй олз (тодруулга 23)	20,380	2,590
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний хэрэгжээгүй гэрз (тодруулга 23, 24)	(6,876)	20,429
Эцсийн үлдэгдэл	134,219	47,092

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон хугацааны хойшлогдсон орлогын албан татвар нь дараах байдалтай байна:

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 1 дүгээр сарын 1	Бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрсөн	Ашиг алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн	2020 оны 12 дугаар сарын 31
<i>Хойшлогдсон татварын хөрөнгө</i>				
Итгэлцлийн өглөг болон зээлийн авлагын ханшийн тэгшитгэл	(20,429)	-	6,876	(13,553)
<i>Хойшлогдсон татварын өр төлбөр</i>				

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 1 дүгээр сарын 1	Бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрсөн	Ашиг алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн	2020 оны 12 дугаар сарын 31
Биет бус хөрөнгө	(24,073)	(73,622)		(97,695)
Арилжааны үнэт цаас	(2,590)		(20,380)	(22,971)
				-
Цэвэр дүн – хойшлогдсон татварын хөрөнгө/ (өр төлбөр)	(47,092)	(73,622)	(13,505)	(134,219)

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон хугацааны хойшлогдсон орлогын албан татвар нь дараах байдалтай байна:

Мянган төгрөгөөр	2019 оны 1 дүгээр сарын 1	Бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрсөн	Ашиг алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн	2019 оны 12 дугаар сарын 31
Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	-	-	-	-
Хойшлогдсон татварын өр төлбөр	-	-	-	-
Биет бус хөрөнгө	-	24,073	-	24,073
Итгэлцлийн оглог болон зээлийн авлагын ханшийн тэгшитгэл		-	20,429	20,429
Арилжааны үнэт цаас	-	-	2,590	2,590
				-
Цэвэр дүн – хойшлогдсон татварын хөрөнгө/ (өр төлбөр)	-	(24,073)	(23,019)	(47,092)

Бусад дэлгэрэнгүй орлогын хэсэгт хүлээн зөвшөөрсөн дүн нь койны дахин үнэлгээтэй холбоотой байна.

19 Эзэмшигчдийн өмч

19.1 Хувьцаат капитал

Өөрөөр заагаагүй бол мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Нийт гаргасан хувьцааны тоо /ширхгээр/	280,000,000	280,000,000
Халаасласан хувьцааны тоо /ширхгээр/	(6,439,551)	-
Эргэлтэнд буй хувьцааны тоо /ширхгээр/	273,560,449	280,000,000
Нэгж хувьцааны нэрлэсэн үнэ /төгрөгөөр/	10	10
Хувьцаат капиталын дүн	2,735,604	2,800,000
Нэмж төлөгдсөн капитал	3,694,292	4,048,467
Эзэмшигчдийн өмчийн цэвэр дүн	6,429,896	6,848,467

Компани нь тогтмол орлогын эрхгүй энгийн хувьцааны нэг л ангилалтай. Компанийн ТУЗ-ийн 2020 оны 12 дугаар сарын 21-ний өдрийн 2020/35 дугаар тогтоолын дагуу 6,439,551 ширхэг хувьцааг нэг бүрийг нь 65 төгрөгөөр худалдан авч халаасласан байна.

Компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц дараах байдалтай байна. Үүнд:

№	Эзэмшлийн хувь	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
1	Ард санхүүгийн нэгдэл ХК	61.25%	60.88%
2	С.Гэрэлтуна	9.75%	9.56%

№	Эзэмшлийн хувь	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
3	Ард лайф ХХК	3.51%	3.08%
4	И.Баттуна	2.08%	2.08%
5	А.Сүхдорж	1.82%	1.28%
6	И Ай ти ХХК	1.78%	1.03%
7	Ард лизинг ХХК	1.51%	0.00%
8	Ард даатгал ХК	1.35%	0.64%
9	Моннис интернэшнл	1.32%	1.28%
10	Н.Даваасүрэн	1.28%	1.28%
11	Ард бит ХХК	1.21%	1.76%
12	Тээвэр хөгжлийн банк	1.10%	1.25%
13	Үндэсний хувьчлалын сан хамтын ХОС ХХК	1.00%	0.00%
14	В.Банржаргал	0.00%	5.21%
15	Э.Жононбаяр	0.00%	1.28%
16	Бусад 2127 (2019:1468) хувьцаа эзэмшигчид	11.05%	9.40%
Эзэмшлийн нийт хувь		100%	100%

19.2 Ногдол ашиг

ТУЗ-ийн 2020 оны 2 дугаар сарын 19-ний өдрийн №2020/04 тоот тогтоолоор 2019 оны цэвэр ашгийн 50 хувь буюу нэгж хувьцаанд 4.23 төгрөг, нийт 1,092,000 төгрөгий (2019: 0) мянган төгрөгийн ногдол ашгийг энгийн хувьцаа эзэмшигчдэд хуваарилсан.

Энэ жилийн хувьд ТУЗ-ийн 2021 оны 2 дугаар сарын 11 өдрийн №2021/08 тоот тогтоолоор нэгж хувьцаанд 3.57 төгрөг, нийт 1,0 тэрбум төгрөгийн ногдол ашиг тараахаар төлөвлөж байна. Энэхүү ногдол ашгийг хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаар батлуулах бөгөөд санхүүгийн тайлангийн өр төлбөрт оруулаагүй байна.

19.3 Нэмж төлөгдсөн капитал

Хувьцааны нэрлэсэн үнээс илүү төлөгдсөн хэмжээг хэлнэ. Хувьцааг нэрлэсэн үнээс нь доогуур үнээр борлуулбал хүлээсэн алдагдлын хэмжээг нэмж төлөгдсөн капитал дансанд сөрөг тэмдэгтэйгээр харуулна.

19.4 Хуримтлагдсан ашиг

Үйл ажиллагаа эхэлсэн үеэс нэмэгдсэн капитал. Энэ нь тухайн тайлангийн хугацаанд олсон цэвэр ашгийн хэмжээгээр нэмэгдэнэ.

20 Дахин үнэлгээний нөөц

Дахин үнэлгээний нөөц нь Койны дахин үнэлгээнээс үүсдэг. Дахин үнэлсэн Койныг урамшуулалд олгох үед тухайн хэсэгт ногдох дахин үнэлгээний нэмэгдлийг бодитоор хэрэгжүүлж хуримтлагдсан ашиг, алдагдалд шууд шилжүүлдэг.

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Эхний үлдэгдэл	240,731	-
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл (тодруулга 13)	830,637	240,731
Тайлант хугацаанд хэрэгжсэн дүн (тодруулга 13)	(94,415)	-
Бусад өмчийн нийт дүн	976,953	240,731

21 Хүүгийн орлого

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Онлайн зээлийн хүүгийн орлого	4,526,143	2,245,929

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Жижиг дунд бизнесийн зээлийн хүүгийн орлого	603,482	663,922
Шуурхай зээлийн хүүгийн орлого	679,864	262,022
Шугамын зээлийн хүүгийн орлого	183,306	121,436
Хэрэглээний зээлийн хүүгийн орлого	146,877	70,691
Орон сууц барьцаалсан зээлийн хүүгийн орлого	129,862	-
Цаливгийн зээлийн хүүгийн орлого	119,827	86,704
Кредит картгийн хүүгийн орлого	79,800	182,242
Бичил бизнесийн зээлийн хүүгийн орлого	97,357	50,820
Худалдан авалтын зээлийн хүүгийн орлого	31,767	17,965
Итгэлцэл барьцаалсан зээлийн хүүгийн орлого	26,475	18,351
Овердрафт зээлийн хүүгийн орлого	23,088	11,005
Хувицаа барьцаалсан зээлийн хүүгийн орлого	16,995	42,782
Орон сууц худалдан авах зээлийн хүүгийн орлого	7,824	4,209
Хөдөө аж ахуйн зээлийн хүүгийн орлого	7,587	-
Тослийн зээлийн хүүгийн орлого	-	43,589
Харилцах, хадгаламжийн хүүгийн орлого	39,455	142,178
Хүүгийн орлогын буцаалт	(412,714)	(119,059)
Хүүгийн орлогын нийт дүн	6,306,995	3,844,786

Компанийн орлогыг хүлээн зөвшөөрөх онцлогоор нь задалж харуулбал дараах байдалтай байна. Үүнд:

2020 оны 12 сарын 31	Үйлчилгээ	Бусад	Нийт
Хүргэх цэгт буюу хугацааны тодорхой агшинд бүртгэсэн орлого	6,267,540	39,455	6,306,995
Бүгд	6,267,540	39,455	6,306,995
2019 оны 12 сарын 31	Үйлчилгээ	Бусад	Нийт
Хүргэх цэгт буюу хугацааны тодорхой агшинд бүртгэсэн орлого	3,702,608	142,178	3,844,786
Бүгд	3,702,608	142,178	3,844,786

Хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй гэрээний үүргийн гүйцэтгэлд хамаарах дараах биелээгүй эсвэл хэсэгчилэн биелсэн ажил гүйлгээний орлогыг 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар хүлээн зөвшөөрөх хүлээлттэй байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	2021	2022	Нийт
Хүлээн зөвшөөрөхөөр хүлээгдэж буй орлого	141,526	-	141,526

22 Хүүгийн зардал

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Итгэлцлийн үр шимийн зардал (тодруулга 16)	1,155,739	679,642
Бондийн хүүгийн зардал (тодруулга 15)	485,169	312,532
Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээлийн хүүгийн зардал (тодруулга 14)	481,618	296,638
Хүүгийн зардлын нийт дүн	2,122,526	1,288,812

23 Хүүгийн бус орлого

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн орлого (тодруулга 23.1)	1,535,931	2,071,497
Үнэт цаасны үнэлгээний тэгшитгэлийн олз (тодруулга 10)	203,804	35,111
Гадаад валютаарх мөнгөн зүйлсийн хаалтын ханшийн тэгшитгэлийн бодит бус олз	201,571	67,527
Санхүүгийн зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх үйлчилгээний орлого*	105,839	26,507
Картын үйлчилгээний орлого	26,657	-
Гадаад валютаарх ажил гүйлгээний бодит олз	1,777	1,631
Бусад үйлчилгээний орлого	-	592,108
Хүүгийн бус орлогын нийт дүн	2,075,579	2,794,381

* Тайлант хугацаанд "Хэрэглэгчид үйлчлэх төв"-ийн үйлчилгээг шинээр нээж, Ард санхүүгийн нэгдэл ХК болон түүний охин компаниудаас үйлчилгээний орлого авдаг болсон учраас энэ ангиллын орлого өссөн байна. Тодруулга 29.2-с харна уу.

23.1 Үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн орлого

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Онлайн зээлийн шимтгэлийн орлого (тодруулга)	1,507,229	1,945,602
Бичил бизнесийн зээлийн шимтгэлийн орлого	2,060	1,250
Бусад зээлийн шимтгэлийн орлого	4,258	9,445
Хамтран ажиллах байгууллагын шимтгэлийн орлого	739	-
Зээлийн нөхцөл өөрчлөх шимтгэлийн орлого	595	6,719
Ард апл гүйлгээний шимтгэлийн орлого	373	46,645
Худалдан авалтын зээлийн шимтгэлийн орлого	188	1,145
Жижиг дунд бизнесийн зээлийн шимтгэлийн орлого	75	7,780
Шуурхай зээлийн шимтгэлийн орлого	-	19,507
Кредит картын шимтгэлийн орлого	-	6,897
Авлагын үүдэгдэлд тооцсон хүүгийн орлого (тодруулга 11)	20,414	26,507
Үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн орлогын нийт дүн	1,535,931	2,071,497

24 Хүүгийн бус зардал

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Ерөнхий ба удирдлагын зардал (тодруулга 24.1)	2,067,510	1,288,183
Борлуулалт маркетингийн зардал (тодруулга 24.2)	971,356	733,503
Үнэт цаас болон түүнтэй холбоотой авлагыг барагдуулахтай холбоотой гарсан зардал	27,100	-
Зээл болон түүнтэй холбоотой авлагыг барагдуулахтай холбогдон гарсан зардал	25,297	2,214
Гадаад валютын ханшийн тэгшитгэлийн зардал	270,339	87,235
Гадаад валютын арилжааны алдагдал	8,125	4,280
Үнэт цаасны үнэлгээний тэгшитгэлийн зардал	-	9,210
Хүүгийн бус зардлын нийт дүн	3,369,727	2,124,625

24.1 Ерөнхий ба удирдлагын зардал

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Үндсэн болон нэмэгдэл цалингийн зардал	909,200	615,576
Түрээсийн зардал*	321,050	177,158
Аудитын төлбөр, мэргэжлийн үйлчилгээний зардал**	278,138	101,400
Нийгмийн даатгал, эрүүл мэндийн даатгалын зардал	129,068	86,911
Хоронгийн элэгдлийн зардал	113,009	61,567
Ажилтнуудад олгосон нэмэгдэл цалин, урамшуулалын зардал	96,696	74,802
Харилцагчдын сургалт судалгааны зардал	85,068	32,471
Харуул, хамгаалагтын зардал	35,316	14,668
Бичиг хэргийн зардал	18,417	31,910
Даатгалын зардал	16,141	1,318
Шатахуун болон тээврийн зардал	10,180	7,473
Зохицуулалтын хураамжийн зардал	9,744	7,282
Албан томилолтын зардал	9,056	27,291
Харилцаа холбоо, интернетийн зардал	7,040	5,130
Ажилтнуудад олгосон тэтгэмж, нийгмийн халамжийн зардал	3,605	9,661
Сэлбэг хэрэгсэл, засвар үйлчилгээний зардал	3,280	6,689
Сургалтын зардал	838	1,155
Бусад зардал	21,664	25,721
Ерөнхий ба удирдлагын зардлын нийт дүн	2,067,510	1,288,183

** Оффисийг Ард санхүүгийн нэгдэл ХК-иас түрээслэдэг. Түрээсийн зардлыг ажилчдын тоонд үндэслэн тооцдог бөгөөд тайлант хугацаанд ажилчдын тоо нэмэгдсэн учир түрээсийн зардал өссөн байна. Дэлгэрэнгүй мэдээллийг тодруулга 29.2-с харна уу.

** Аудитын төлбөр, мэргэжлийн үйлчилгээний зардалд Ард санхүүгийн нэгдэл ХК-ийн менежментийн зардал багтсан бөгөөд тодруулга 29.2-с харна уу.

24.2 Борлуулалт ба маркетингийн зардал

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Зар сурталчилгаа, маркетингийн судалгааны зардал	286,976	311,383
Автоматжуулалттай холбоотой урсгал зардал*	268,149	95,646
Шимтгэлийн зардал	222,483	162,348
Койны урамшууллын зардал (тодруулга 13)	182,548	164,126
Гэрээгээр ажиллагсдын ажлын хөлс	11,200	-
Борлуулалт ба маркетингийн зардлын нийт дүн	971,356	733,503

* Автоматжуулалттай холбоотой зардалд "Тэнгэр системс" ХХК-иар дамжуулан түрээслэж буй хэрэглээний програмуудын түрээсийн зардал багтсан бөгөөд дэлгэрэнгүй мэдээллийг тодруулга 29.2-с харна уу.

25 Болзошгүй эрсдэлийн зардал

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Эзэлийн эрсдэлийн сангийн зардал (тодруулга 9)	1,319,753	780,688
Авлагын эрсдэлийн сангийн зардал (тодруулга 11.5)	6,811	14,875

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Өмчлөх бусад хөрөнгийн эрсдэлийн сангийн зардал (тодруулга 11.4)	-	2,392
Болзошгүй эрсдэлийн зардлын нийт дүн	1,326,564	797,955

26 Үндсэн бус үйл ажиллагааны орлого

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
НДШ-ийн хөнгөлөлт	67,404	-
Зээлийн эрсдэлийн сангийн бууралт, сангаас хаагдсан зээл, хүүгийн авлагын эргэн төлөлт	35,246	26,642
Ногдол ашгийн орлого	15,378	1,208
Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого	-	7,583
Бусад	37,916	8,365
Үндсэн бус үйл ажиллагааны орлогын нийт дүн	155,944	43,798

27 Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Удирдлагад олгосон урамшуулал*	155,800	-
Сонгуулийн хандивын зардал	50,000	-
Хөрөнгө данснаас хассаны гарз	25,629	-
Баяр ёслолын зардал	23,791	23,085
Торгуулийн зардал**	20,000	-
Зочин толоологчийн зардал	5,843	4,923
Бусад	11,523	8,165
Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардлын нийт дүн	292,586	36,173

* Тайлант хугацаанд Компанийн гүйцэтгэх удирдлага өөрчлөгдсөн бөгөөд тус өөрчлөлттэй холбоотойгоор өмнөх гүйцэтгэх захиралд ажилласан хугацааны тэтгэмж болгон байр, уран зураг зэргийг олгосон байна. Тодруулга 29.3-с харна уу.

** Компани нь Ардкэш цахим мөнгөний үйл ажиллагааг Монголбанкнаас зохих зөвшөөрөл авалгүйгээр эрхлэн 20,000 мянган төгрөгийн торгууль төлсөн.

28 Орлогын татварын зардал/(нөхөлт)

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Тайлант жилийн татвар	172,878	201,792
Хойшлогдсон татвар (тодруулга 18-с харна уу)	13,505	23,019
Татварын хөнгөлөлт (ААНОАТ-ын тухай хуулийн 19.8 дэх заалт)	(43)	(62)
Дүн	186,340	224,749

Үр ашигт татварын хувь хэмжээний нэгтгэл нь дараах байдалтай байна:

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Татварын өмнөх ашиг (СТОУС-ын дагуу)	1,427,115	2,435,400
Бусдад суутгуулсан орлого	(15,379)	(1,208)
Чөлөөлөгдөх орлого	(34,173)	-
Хасагдахгүй зардал	470,888	53,436

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Хойшлогдсон татварын түр зөрүү	(135,046)	(470,920)
Нийт татвар ногдох орлого	1,713,405	2,016,708
Нийтлэг хувь хэмжээгээр ногдох орлогын албан татвар (2019: 10%)	171,341	201,671
Татварын хөнгөлөлт	(43)	(62)
Бусдад суутгуулсан орлогын орлогын албан татвар (2019: 10%)	1,538	121
Хойшлогдсон орлогын албан татварын зардал	13,505	47,092
Орлогын албан татварын зардал/ (нөхөлт)	186,340	248,822

Хойшлогдсон татварын хоронго, өр төлбөрийн мэдээллийг тодруулга 18-с харна уу.

29 Холбоотой талын ажил гүйлгээ

Компанийн холбоотой талд голлох удирдлага, хараат болон хамтын хяналттай компани, толгой компани, нэгдмэл хяналт дор байдаг зэрэгцээ аж ахуйн нэгжүүд хамаарна.

29.1 Хяналтын харилцаа

Компанийн тус компанийн ТУЗ-ийн дарга Ч.Ганхуяг хянадаг. Компанийн дээд толгой компани нь Монгол улсад хуулийн этгээдээр бүртгэгдэж Ард холдингийн байр 2 дугаар давхарт байрлах "Ард санхүүгийн нэгдэл" ХК бөгөөд тус компани нь хувьцаагаа олон нийтэд арилжаалдаг, Монгол хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй, нээлттэй хувьцаат компани юм.

Тайлант хугацаанд Компани нь дараах ажил гүйлгээг холбоотой этгээдүүдтэй хийсэн байна. Үүнд:

29.2 Холбоотой талтай хийсэн ажил гүйлгээ

Харилцагч	Гүйлгээний төрөл	2020 оны 12 сарын 31		2019 оны 12 сарын 31	
		Орох урсгал	Гарах урсгал	Орох урсгал	Гарах урсгал
Акела сөкьюрити ХХК	Авлагатай холбоотой гүйлгээ	1,947	-	-	-
Ард актив ХЗХ ХХК	Үйл ажиллагааны зардал	-	1,000	-	8,247
	Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийг нэмэгдүүлэв	-	10,000	-	-
	Койнтотой холбоотой гүйлгээ	-	177,536	-	-
Ард бит ХХК	Авлагатай холбоотой гүйлгээ	54,659	-	-	-
	Үйлчилгээний орлого	8,356	-	26,063	-
	Хувьцаатай холбоотой гүйлгээ	130,000	130,000	-	-
Ард даатгал ХК	Үйлчилгээний орлого	29,186	-	-	-
	Ногдол ашгийн орлого	12,833	-	-	-
	Үйл ажиллагааны зардал	-	2,000	-	1,318
	Зээлийн үйл ажиллагаа	51,203	350,000	-	-
Ард лайф ХХК	Авлагатай холбоотой гүйлгээ	260,658	316,030	-	-
	Үйлчилгээний орлого	16,711	-	700	-
	Зээлийн үйл ажиллагаа	159,620	575,000	-	-
Ард лизинг ХХК	Үйлчилгээний орлого	-	-	27,798	-
	Үйл ажиллагааны зардал	-	57,050	-	-
	Ард менежмент ҮЦК ХХК	Авлагатай холбоотой гүйлгээ	-	174,550	-
Ард реалти ХХК	Авлагатай холбоотой гүйлгээ	273,336	-	-	-

Харилцагч	Гүйлгээний төрөл	2020 оны 12 сарын 31		2019 оны 12 сарын 31	
		Орох урсгал	Гарах урсгал	Орох урсгал	Гарах урсгал
Ард санхүүгийн нэгдэл ХК	Үйл ажиллагааны зардал	-	25,000	-	-
	Авлагатай холбоотой гүйлгээ	2,043,000	2,952,852	-	-
	Үйл ажиллагааны зардал	-	625,034	-	780,100
	Урьдчилгаа төлбөр	-	252,000	-	-
	Бондтой холбоотой гүйлгээ	83,000	-	-	-
	Үйлчилгээний орлого	34,815	-	20,732	-
	Авлагын хүүгийн орлого	26,657	-	-	-
	Ногдол ашгийн орлого	1,955	-	-	-
	Зээлийн үйл ажиллагаа	23,270	252,500	-	-
Ард сакьюритиз УЦК ХХК	Үйлчилгээний орлого	18,111	-	5,788	-
	Авлагатай холбоотой гүйлгээ	12,549	7,570	-	-
	Үйл ажиллагааны зардал	-	3,600	-	29,905
Б.Ганбат /ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн	Зээлийн үйл ажиллагаа	1,000,000	-	-	-
Ч.Ганхуяг /ТУЗ-ийн дарга/	Авлагатай холбоотой гүйлгээ	65,515	251,500	-	-
С.Гэрэлтуяа /ТУЗ-ийн гишүүн/	Авлагатай холбоотой гүйлгээ	-	100,000	-	-
И Ай Ти ХХК	Зээлийн үйл ажиллагаа	805,424	741,578	-	-
	Авлагатай холбоотой гүйлгээ	6,000	6,000	-	-
Монгол шуудан ХК	Урьдчилгаа төлбөр	-	60,145	-	-
	Авлагатай холбоотой гүйлгээ	333	-	-	-
Номадик өфф рөүд ХХК	Зээлийн үйл ажиллагаа	229,763	212,433	-	-
Тэнгэр системс ХХК	Үйл ажиллагааны зардал	-	242,008	-	116,152
Эм-и-си партнернс ххк	Үйлчилгээний орлого	12,534	-	-	-
	Авлагатай холбоотой гүйлгээ	4,178	-	-	-
Бусад холбоотой этгээд		-	-	38,872	-
Нийт дүн		5,543,149	7,350,391	119,953	935,722

29.3 Удирдлага болон тэдний ойр дотны гэр бүлийн гишүүдтэй хийсэн ажил гүйлгээ

Голлох удирдлагад ТУЗ-ийн дарга, гишүүд, гүйцэтгэх удирдлага, тэдний гэр бүлийн гишүүд хамаарна. Голлох удирдлагын тайлант оны цалин хөлс, урамшуулал, холбогдох бусад тэтгэмжийн зардал дараах байдалтай байна:

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Цалин хөлс, урамшуулал	244,026	199,534
Нийгмийн даатгалын зардал	32,311	28,962
Бусад тэтгэмж*	172,467	34,257
Дүн	448,804	262,753

*Тайлант хугацаанд Компанийн гүйцэтгэх удирдлага өөрчлөгдсөн бөгөөд тус өөрчлөлттэй холбоотойгоор өмнөх гүйцэтгэх захиралд ажилласан хугацааны тэтгэмж болгон байр, уран зураг зэргийг олгосон байна.

29.4 Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээний үлдэгдэл

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Авлага		
Ард санхүүгийн нэгдэл ХК	231,986	67,332
Ард даатгал ХК	29,186	-
Ард секьюритиз УЦК ХХК	11,977	152,337
Ард лайф ХХК	-	278,002
Номадик офф роуд ХХК	-	526
И Ай Ти ХХК	-	-
Ч.Ганхуяг /ТУЗ-ийн дарга/	100,000	14,015
Ард менежмент УЦК ХХК	-	17,000
Ард реалти ХХК	-	248,336
Ард бит ХХК	-	25,339
Монгол шуудан ХК	59,812	-
С.Гэрэлтуяа /ТУЗ-ийн гишүүн/	100,000	-
Эм-и-си партнерс ХХК	8,356	-
Арвай капитал ХХК	1,533	1,533
Авлагын дүн	542,850	804,420

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Харилцах-дансны өглөг		
Ард актив ХЗХ ХХК	200,000	369,407
Ард лизинг ХХК	199,455	27,768
Ард санхүүгийн нэгдэл ХК	100,000	-
Ард секьюритиз УЦК ХХК	15,281	60
Ард даатгал ХК	4,242	4,191
Харилцах-дансны өглөгийн дүн	518,978	401,426

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Бусад өглөг		
Хувьцаа арилжааны өглөг	203,173	-
Ард бит ХХК	188,619	-
Ард лайф ХХК	12,548	-
Ард актив ХЗХ ХХК	1,377	-
Бусад холбоотой этгээд	22,481	-
Бусад өглөгийн дүн	428,198	-

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Олгосон зээл, зээлийн хүүгийн үлдэгдэл		
Ард секьюритиз УЦК ХХК	205,462	56,599
Ард лайф ХХК	665,290	758,448
Ард бит ХХК	-	546,828

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Ард лизинг ХХК	995,590	616,514
Ч.Ганхуяг /ТУЗ-ийн дарга/	240,650	70,057
И Ай Ти ХХК	1,246,866	510,527
Номадик офф роуд ХХК	90	90
Ч.Ганзориг /ТУЗ-ийн гишүүн/	56,362	50,000
В.Баяржаргал /Хувьцаа эзэмшигч/	-	169,199
Олгосон зээлийн үлдэгдэл дүн	3,410,310	2,778,262

Мянган төгрөгөөр	2020	2019
Авсан зээл, зээлийн хүүгийн үлдэгдэл		
С.Гэрэлтуна /ТУЗ-ийн гишүүн/ итгэлцлийн өглөг	200,000	-
Ард санхүүгийн нэгдэл ХК-бондын өглөг	83,000	-
Б.Ганбат /ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн/ итгэлцлийн өглөг	165,000	100,000
Олгосон зээлийн үлдэгдэл дүн	448,000	100,000

29.5 Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл

Компанийн тухай хуулийн "Сонирхлын зөрчилтэй хэлцлийг шийдвэрлэх"-тэй холбоотой дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

- Компани нь тайлант хугацаанд Компанийн тухай хуулийн 89 дүгээр зүйлд заасан сонирхлын зөрчилтөйд тооцогдох 2,423,950 мянган төгрөгийн 18 удаагийн хэлцлийг ТУЗ-өөр хэлэлцүүлж, батлуулалгүйгээр гүйлгээг хийсэн байна.
- ТУЗ-ийн 2020 оны 01 дүгээр сарын 02-ны өдрийн 2020/08 дугаар тогтоолоор "2020 оны 1 сараас 2020 он дуусах хүртэл хугацаанд "Ард кредит ББСБ болон Ард санхүүгийн нэгдэл, түүний охин компаниуд, холбоотой этгээдүүдийн хооронд 3.0 тэрбум төгрөгийн үнийн дүнд багтаан сонирхлын зөрчлийн хэлцэл байгуулах" дээд хягаарыг тогтоосон боловч энэхүү тогтоол нь Компанийн тухай хуулийн 92-р зүйлд заасан сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл, түүнийг хийх журамд нийцэхгүй байна.

30 Болзошгүй өр төлбөр

Болзошгүй зүйлсэд тайлангийн хугацаанд эрх, үүрэг үүссэн эсэх нь хараахан тодорхойгүй байгаа дараах зүйлсийг багтаасан байна.

- Тайлант хугацааны эцэст 275,641 мянган төгрөгийн кредит картын эрх нээлттэй байгаагаас ашиглагдаагүй 5,163 мянган төгрөгийн үлдэгдэл байна.
- Тайлант хугацааны эцэст зээлийн шугам ашиглах эрх нээлгэсэн харилцагчидын ашиглагдаагүй үлдэгдэл 83,025 мянган төгрөг байна.

Өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд хуулийн дагуу хүлээсэн эсвэл бусдын өмнөөс гаргасан баталгаа, батлан даалт зэрэг үүсмэл үүрэг хариуцлага байхгүй байна.

31 Тасралтгүй үйл ажиллагаа

Компани нь тасралтгүй байх зарчмын дагуу ирээдүйд бизнесээ үргэлжлүүлнэ гэсэн төсөөлөл дээр үндэслэн санхүүгийн тайлангаа бэлтгэсэн. Удирдлага нь тайлант хугацааны эцэст компанийн тасралтгүй үйл ажиллагаанд нолоолохуйц нөхцөл байдал, үйл явдал, ажил гүйлгээ гараагүй гэж дүгнэсэн байна. 2020 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусвар болсон жилийн хувьд компани 2,007,525 мянган төгрөгийн нийт орлоготой ажиллаж, холбогдох хууль эрх зүйн байгууллагаас тавигддаг зохистой харьцааны бүх шалгуур үзүүлэлтүүдийг хангаж, мон санхүүгийн тайлангийн өдрөөрх нь нийт хөрөнгө нь нийт өр төлбөрөөс 11,189,383 мянган төгрөгөөр илүү байгаа нь компанийн үйл ажиллагаагаа тасралтгүйгээр үргэлжлүүлэх чадавхад эргэлзээ төрүүлэхүйц материаллаг тодорхойгүй байдал оршин байхгүй гэдгийг харуулж байна.

32 Санхүүгийн хэрэглүүрийн эрсдэл

Хүлээн зөвшөөрөх шалгуур, орлого зарлагыг хүлээн зөвшөөрөх үндэслэл, санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөр, эздийн өмчийн хэрэглүүрийн ангиллын талаар хэрэглэж буй нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, арга зэргийг тодруулга 4.5-д дэлгэрэнгүй харуулсан болно.

Компани нь санхүүгийн хэрэглүүрийн идэвхтэй арилжаанд оролцдоггүй. Компанийн өртөж болох томоохон санхүүгийн эрсдэл нь доорх байдалтай байна.

а) Зах зээлийн эрсдэл

Компани санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг хэрэглэх явцад зах зээлийн эрсдэл, үүнд үндсэн үйл ажиллагаа болон хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаанаас үүдэн гарах гадаад валют, хүүгийн төвшин болон бусад үнийн эрсдэлтэй тулгардаг байна.

Гадаад валютын эрсдэл

Компанийн ихэнх гүйлгээ Монгол төгрөгөөр хийгддэг. Гадаад валютын ханшийн эрсдэлд өртөх нь анх ам.доллар, еврогоор хийгдсэн зээл олголтын үйл ажиллагаанаас үүдэн бий болдог байна.

Валютын эрсдэлд өртөж буй гадаад валютаар хийгдсэн санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийг дор харуулав. Доорх дүн хаалтын ханшаар монгол төгрөг рүү хөрвүүлж удирдлагадаа тайлагнасан байна. Үүнд:

Ангилал	Ам.доллар	евро	Бусад
2020 оны 12 дугаар сарын 31			
Санхүүгийн хөрөнгө			
- Монго, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	142,291.61	2.20	
- Зээл	30,977.19	-	
- Дансны болон бусад авлага	107.61	100.00	
Санхүүгийн өр төлбөр			
- Дансны болон бусад өглөг	197,151.06	175,998.90	
- Зээл			
Цэвэр дүн	(23,774.65)	(175,896.70)	
2019 оны 12 дугаар сарын 31			
Санхүүгийн хөрөнгө			
- Монго, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	1,873.36	14.20	
- Зээл	145,534.71	-	
- Дансны болон бусад авлага	163.59		
Санхүүгийн өр төлбөр			
- Дансны болон бусад өглөг	158,815.64	176,145.75	
- Зээл			
Цэвэр дүн	(11,243.98)	(176,131.55)	

Ам.доллар, еврогийн эсрэг төгрөгийн 10% (2019: 10%) –ийн өсөлт ба бууралтад үзүүлэх Компанийн мэдрэмжийг доорх хүснэгтээр харуулав. 10% (2019: 10%) нь гадаад валютын ханшийн боломжит өөрчлөлтөд өгөх удирдлагын үнэлгээг харуулдаг. Мэдрэмжийн шинжилгээнд зөвхөн одоогийн гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн зүйлс, гадаад валютын ханшийн 10% –ийн (10% 2019) өөрчлөлт дэх тайлант хугацааны эцэст хийсэн нь хөрвүүлэлтийн тохируулга багтана.

Хэрэв тогрог ам.доллар болон еврогийн эсрэг 10% -аар (2019: 10%) чангарвал, дараах нөлөөг үзүүлэх болно:

Мянган төгрөгөөр	Тайлант оны ашиг, алдагдал		Өмч	
	Ам.доллар	евро	Ам.доллар	евро
2020 оны 12 сарын 31	375.47	306.05	3,569.79	2,909.84
2019 оны 12 сарын 31	727.19	649.40	3,556.00	3,175.56

Гадаад валютын эрсдэлд өртөх байдал нь тайлант жилд гадаадад хийсэн гүйлгээний хэмжээнээс хамааран зөрүүтэй байна. Гэсэн хэдий ч дээрх шинжилгээ нь валютын эрсдэлд өртөх компанийн байдлыг харуулж байна.

Хүүгийн төвшний эрсдэл

Компанийн бодлого нь урт хугацаат зээлийн хүүгийн төвшний эрсдэлийг хамгийн бага төвшинд байлгах бөгөөд 2020 оны 12 сарын 31-ний байдлаарх банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээлүүд болон бонд болон итгэлцлийн үйлчилгээний өглөгүүд нь бүгд тогтмол хүүтэй эх үүсвэрүүд байна. Иймээс Компанийн хүүгийн төвшний зах зээлийн эрсдэлд өртөх дүн нь материаллаг бус байна.

Доорх хүснэгтээр хувьсах хүүгийн төвшин 1 хувиар өөрчлөгдөхөд тайлант оны ашиг, алдагдал болон өмчид хэрхэн нөлөөлөхийг харуулав:

Мянган төгрөгөөр	Тайлант оны ашиг, алдагдал		Өмч	
	+1%	-1%	+1%	-1%
2020 оны 12 сарын 31	1,165,119	1,188,657	11,077,489	11,301,277
2019 оны 12 сарын 31	2,164,712	2,208,444	10,585,505	10,799,353

Үнийн бусад эрсдэл

Компани нь олон нийтэд нээлттэй компанийн өмчийн үнэт цаасанд оруулсан хөрөнгө оруулалтын үнийн эрсдэлд өртдөг байна.

Олон нийтэд арилждаг өмчийн үнэт цаасны хувьд 2020 (2019: 2%) оны турш дунджаар 3%-ийн хэлбэлзэлтэй байсан. Энэ хэлбэлзлийн төвшинг зах зээлийн ханшийн өөрчлөлт нь тайлангийн өдрөөрх ашиг, алдагдал болон өмчид хэдий хэмжээгээр нөлөөлөх нөлөөллийг тооцоолохдоо харгалзан үзэж болно. Хэрэв хувьцааны зах зээлийн ханш уг хувиар өсч, буурахад, ашиг, алдагдал болон өмчид үзүүлэх нөлөөлөл нь 335,681 (2019: 213,849 мянган төгрөг) мянган төгрөгөөр өөрчлөгдөнө.

"Ард актив ХЗХ" ХХК-д оруулсан өмчийн үнэт цаасыг арилжаанаас илүү урт хугацааны стратегийн зорилгоор эзэмшдэг. Компани нь уг хэрэглүүрийг идэвхтэй арилждаггүй. Компанийн бодлогын дагуу уг хөрөнгө оруулалттай холбоотой тусгайлан хамгаалалт буюу хейджийг ашигладаггүй.

b) Зээлжих эрсдэл

Зээлжих эрсдэл нь Компанид санхүүгийн эрсдэл үүссэний улмаас гэрээний үүргээ гүйцэтгэж чадахгүй болох эрсдэлийг харуулдаг. Компанийн хувьд энэхүү эрсдэлийн нөлөөлөл нь зээл, банкн дахь харилцах болон хугацаагүй хадгаламж, гэрээний хугацаа дуустал эзэмших хөрөнгө оруулалт, өмчийн хэрэглүүр гэх мэт өөр өөр санхүүгийн хэрэгслээс үүсдэг. Дараах санхүүгийн хэрэглүүрийн дансны үнээр хамгийн их зээлжих эрсдэлийг харуулав:

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Санхүүгийн хөрөнгө дансны үнээр		
- Банкн дахь харилцах болон хугацаагүй хадгаламж	3,249,682	1,873,425
- Зээл	18,949,256	17,766,357
- Дансны авлага	1,645,415	1,121,312
- Гэрээний хугацаа дуустал эзэмших хөрөнгө оруулалт	89,000	79,000
- Өмчийн хэрэглүүр	1,793,317	589,074

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Нийт дүн	25,726,670	21,429,168

Банкан дахь харилцах болон хугацаагүй хадгаламж

Банкан дахь мөнгөний зээлжих эрсдэлийг томоохон банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулах замаар удирддаг.

Moody's Investors Service/Standard & Poor's-ийн үнэлгээгээр банкан дахь харилцах болон хугацаатай хадгаламжийн зээлжих зэрэглэл дараах байдалтай байна:

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
B3	25,726,670	21,429,168
Зэрэглэлгүй	-	-
Дүн	25,726,670	21,429,168

Дансны авлага

Компанийн дансны авлага нь томоохон санхүүгийн бүрэлдэхүүн бүхий зүйлсийг агуулаагүй тул тэдгээрийн хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг (найдваргүй авлагын зардал) тооцохдоо СТОУС 9-ийн дагуу хялбаршуулсан загварыг ашигладаг.

Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг хэмжихдээ дансны авлагын цуглуулагдах хугацаанд үндэслэн үнэлдэг. Тэдгээр авлагыг хугацаа хэтэрсэн хоногоор нь бүлэглэдэг.

Найдваргүй авлагын ноогийг байгуулахдаа ноогийн аргыг ашигладаг. Авлагыг ТУЗ-ийн шийдвэрийн дагуу данснаас хасдаг.

2020 оны 12 сарын 31	Дансны авлагын хугацаа хэтэрсэн хоног					Нийт
	Хугацаа хэтрээгүй	30 өдрөөс дээш	60 өдрөөс дээш	90 өдрөөс дээш	120 өдрөөс дээш	
Ноог байгуулах %	0%	5%	25%	50%	100%	
Дансны үнэ	6,307	-	-	-	31,397	37,704
Байгуулсан ноогийн дүн	-	-	-	-	31,397	31,397

2019 оны 12 сарын 31	Дансны авлагын хугацаа хэтэрсэн хоног					Нийт
	Хугацаа хэтрээгүй	30 өдрөөс дээш	60 өдрөөс дээш	90 өдрөөс дээш	120 өдрөөс дээш	
Ноог байгуулах %	0%	5%	25%	50%	100%	
Дансны үнэ	24,641	-	-	-	49,841	74,482
Байгуулсан ноогийн дүн	-	-	-	-	49,841	49,841

Найдваргүй авлагын ноогийн 2020 оны өөрчлөлтийг тодруулга 11.5-с харна уу.

Өмчийн хэрэглүүр

Өмчийн хэрэглүүрт оруулсан хөрөнгө оруулалтыг арилжааны зорилгоор эзэмшдэг бөгөөд бага эрсдэлтэй гэж үздэг. Эдгээр үнэт цаас нь Монголын хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй, олон нийтэд нээлттэй, хувьцаат компаниуд гаргасан учраас нмар нэгэн зээлжих эрсдэл байхгүй гэж удирдлагууд үзэж байна.

c) *Хорвох чадварын эрсдэл*

Хорвох чадварын эрсдэл гэдэг нь Компани хүлээсэн үүргээ биелүүлж чадахгүй байх эрсдэл юм.

Компанийн бодлого нь үйл ажиллагааны болон эх үүсвэр татах үйлчилгээтэй холбоотой төлбөрийг барагдуулахад хангалттай мөнгөн хөрөнгө болон түргэн борлогдох хөрөнгөтэй байх оновчтой хөрвөх чадварын удирдлагын бодлого хэрэгжүүлэх юм.

Дараах хүснэгтээр гэрээнд заасан эргэн төлөгдөх хугацаатай үүсмэл бус санхүүгийн өр төлбөрүүдийг төлөх Компанийн үгдсэн гэрээний хугацааг харуулав. Компани төлөх шаардлагатай эхний өдөр санхүүгийн өр төлбөрийн дискаунтчилаагүй мөнгөн гүйлгээнд үндэслэн уг хүснэгтийг гаргасан.

2020 оны 12 сарын 31	Богино хугацаат		Урт хугацаат		Нийт
	6 сараас бага	6 сараас 1 сар	1-5 жил	5-с дээш жил	
Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг	4,402,765	2,899,934	543,137	-	7,845,836
Төгрөгийн зээл	1,384,951	1,279,450	867,977	-	3,532,378
Бондын өглөг	1,401,000	1,629,000	631,000	-	3,661,000
Нийт	7,188,716	5,808,384	2,042,114	-	15,039,214

2019 оны 12 сарын 31	Богино хугацаат		Урт хугацаат		Нийт
	6 сараас бага	6 сараас 1 сар	1-5 жил	5-с дээш жил	
Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг	3,081,043	1,264,356	1,075,276	-	5,420,675
Төгрөгийн зээл	700,000	305,352	2,458,500	-	3,463,852
Бондын өглөг	969,000	500,000	526,000	-	1,995,000
Нийт	4,750,043	2,069,708	4,059,776	-	10,879,527

Компани нь хорвох чадварын эрсдэл, ялангуяа мөнгөний эх үүсвэр, зээл, дансны авлагыг үнэлэх, удирдахад санхүүгийн хөрөнгийн хүлээгдэж буй мөнгөн урсгалыг авч үздэг. Компанийн зээл олгох эх үүсвэрийг татах хэрэгцээ нь эргэлтийн мөнгөн урсгалын шаардлагаас их байна.

Компани нь Санхүүгийн зохицуулах хорооны зохицуулалттай этгээдийн хувьд 2019 оны 210 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Банк бус санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг тооцож, хяналт тавих журам"-ыг үйл ажиллагаанд мөрддөг бөгөөд тус журмын дагуу төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын зохистой харьцаа нь 8%-с дээш байх ёстой бол Компанийн төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын зохистой харьцаа 18.5% байна.

33 Бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Санхүүгийн хөрөнгө болон санхүүгийн өр төлбөрийг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд бодит үнэ цэнийн шатлалаар гурван төвшинд ангилна. Эдгээр гурван ангиллыг бодит үнэ цэнийг хэмжихэд ашигласан орцуудын ач холбогдолд үндэслэнэ.

- Төвшин 1: - Ижил төрлийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн идэвхтэй зах зээл дэх зарласан (тохируулаагүй) үнийг ашиглан тодорхойлно;
- Төвшин 2: Хөрөнгө болон өр төлбөрийн хувьд боломжит өгөгдлийг ашиглан шууд (үнэ) болон шууд бусаар (үнээс гаралтай) бодит үнэ цэнийг тодорхойлох аргачлалыг 2-р төвшинд хэрэгжүүлнэ;
- Төвшин 3: Зах зээлийн ашиглаж болох өгөгдөлд тулгуурлахгүйгээр (ашиглагдахгүй өгөгдөл) бодит үнэ цэнийг тодорхойлно. Удирдлага нь санхүүгийн хэрэглүүрийг ангилахдаа бодит үнэ цэнийн төвшинг ашигладаг.

Дараах хүснэгтээр бодит үнэ цэнийг хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгө, санхүүгийн өр төлбөрүүдийн шатлалыг төвшин тус бүрээр харуулав.

2020 оны 12 сарын 31	Төвшин 1	Төвшин 2	Төвшин 3	Нийт
Санхүүгийн хөрөнгө				

2020 оны 12 сарын 31	Төвшин 1	Төвшин 2	Төвшин 3	Нийт
Арилжааны үнэт цаас	1,793,317			1,793,317
"Ард актив ХЗХ" ХХК-д оруулсан хөрөнгө оруулалт			89,000	89,000
Зээл	-	18,949,256	-	18,949,256
Санхүүгийн хөрөнгийн дүн	1,793,317	18,949,256	89,000	20,831,573
Санхүүгийн өр төлбөр				
Дансны өглөг			15,039,214	15,039,214
Санхүүгийн өр төлбөрийн дүн	-	-	15,039,214	15,039,214
Цэвэр бодит үнэ цэнэ	1,793,317	18,949,256	(14,950,214)	5,792,359

2019 оны 12 сарын 31	Төвшин 1	Төвшин 2	Төвшин 3	Нийт
Санхүүгийн хөрөнгө				
Арилжааны үнэт цаас	589,074			589,074
"Ард актив ХЗХ" ХХК-д оруулсан хөрөнгө оруулалт			79,000	79,000
Зээл	-	17,766,357	-	17,766,357
Санхүүгийн хөрөнгийн дүн	589,074	17,766,357	79,000	18,434,431
Санхүүгийн өр төлбөр				
Дансны өглөг			10,879,527	10,879,527
Санхүүгийн өр төлбөрийн дүн	-	-	10,879,527	10,879,527
Цэвэр бодит үнэ цэнэ	589,074	17,766,357	(10,800,527)	7,554,904

Төвшин 2 болон 3-г ангилагдсан санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийг хэмжихдээ дараах үнэлгээний техникийг ашигласан:

- "Ард актив ХЗХ" ХХК-д оруулсан хөрөнгө оруулалт (Төвшин 3) – Хөрөнгө оруулалтыг өртгийн аргаар хэмждэг ба удирдлага нь дансны үнийг зах зээлийн үнэтэй ойролцоо гэж үздэг.
- Зээл (Төвшин 2) – Компани нь зээлийг Санхүүгийн зохицуулах хорооны "Банк бус санхүүгийн байгууллагын активыг ангилах, активын эрсдэлийн сан байгуулж, зарцуулах журам"-ыг баримтлан бодит үнэ цэнийг хэмждэг байна.
- Дансны өглөг (Төвшин 3) – Компани нь дансны өглөгийг хорогдуулсан өртөөр хэмждэг бөгөөд тайлант хугацааны эцсийн хорогдуулсан өртгийг бодит үнэ цэнтэй ойролцоо гэж үздэг.

33.1 Санхүүгийн бус хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Санхүүгийн бус хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн шатлалын төвшинг дараах хүснэгтээр харуулав:

2020 оны 12 сарын 31	Төвшин 1	Төвшин 2	Төвшин 3	Нийт
Үндсэн хөрөнгө:				
- Тавилга, эд хогшил, компьютер	-	-	259,291	259,291

– Бусад хөрөнгө	-	-	-	-
Биет бус хөрөнгө:				
– Программ хангамж, тусгай зөвшөөрөл	-	-	656,467	656,467
– Койн	1,372,472	-	-	1,372,472

2019 оны 12 сарын 31	Төвшин 1	Төвшин 2	Төвшин 3	Нийт
Үндсэн хөрөнгө:				
– Тавилга, эд хогшил, компьютер	-	-	107,404	107,404
– Бусад хөрөнгө	-	-	-	-
Биет бус хөрөнгө:				
– Программ хангамж, тусгай зөвшөөрөл	-	-	578,784	578,784
– Койн	546,827	-	-	546,827

Төвшин 2 болон 3-т ангилагдсан санхүүгийн бус хөрөнгийн бодит үнэ цэнийг хэмжихдээ дараах үнэлгээний техникийг ашигласан:

- Үндсэн хөрөнгө, программ хангамж, тусгай зөвшөөрөл (Төвшин 3) – Үндсэн хөрөнгийг өртгийн загвараар хэмждэг бөгөөд удирдлага нь тайлант хугацааны эцсийн дансны үнийг зах зээлийн үнэтэй ойролцоо гэж үздэг.

34 Капиталын удирдлагын бодлого, журам

Компанийн капиталын удирдлагын бодлогын зорилго нь:

- Компани цаашид үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах чадавхийг хангах,
- Тухайн бүтээгдэхүүн үйлчилгээний холбогдох эрсдэлийн төвшинг үндэслэн тэдгээрийн үнийг оновчтой тогтоох замаар хувьцаа эзэмшигчдэд зохистой өгөөжийг хүртээх юм.

Компанийн зорилго нь капитал, санхүүжилтийн харьцааг зохистой төвшинд барих юм.

Санхүүгийн хараат байдлаас зайлсхийх үр ашигтай санхүүгийн бүтцийг бий болгохын тулд удирдлага Компани нь капиталын шаардлагыг үнэлнэ. Компани нь капиталын бүтцийг удирдаж, эдийн засгийн нөхцөл байдлын оорчлолт, хөрөнгийн эрсдэлийн шинж чанарыг харгалзан тохируулга хийдэг. Капиталын бүтцийг бий болгож, тохируулахын тулд хувьцааг халааслах, эвсэл ор төлбөрөө бууруулахаар хөрөнгө борлуулах зэрэг арга хэмжээ авахыг төлөвлөдөг.

Компанийн тайлант хугацааны капиталын дүнг доор хураангуйлан харуулав:

Мянган төгрөгөөр	2020 оны 12 сарын 31	2019 оны 12 сарын 31
Нийт эздийн өмч	11,189,383	10,692,429
Хасах: мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	(3,249,682)	(1,873,425)
Капитал	7,939,701	8,819,004
Нийт эздийн өмч	11,189,383	10,692,429
Нэмэх: Зээл	15,039,214	10,879,527
Бүх санхүүжилт	26,228,597	21,571,956
Капитал, санхүүжилтийн харьцаа	30%	41%

Капитал, санхүүжилтийн харьцаа буурсан нь мөнгөн хөрөнгө болон зээл өссөнөөс шалтгаалсан байна.

35 Тайлагналын үеийн дараах үйл явдал

Тайлагналын өдөр буюу 2020 оны 12 дугаар сарын 31 болон энэхүү тайланг баталгаажуулсан өдөр хоорондын хугацаанд дараах томоохон гүйлгээнүүд гарсан байна. Үүнд:

- Компанийн эзэмшиж буй "Ард бит ХХК"-ийн гаргасан ард койны ханш 202 (2021 оны 3 дугаар сарын 30-ны өдрийн байдлаар) төгрөгт хүрсэн байна.
- Тайланг хугацааны эцэст Компанийн холбоотой этгээдүүдийн 3,410,310 мянган төгрөгийн зээлийн үлдэгдэлээс нь 2,760,310 мянган төгрөг нь төлөгдсөн байна.

36 Орчуулга

Эдгээр санхүүгийн тайланг Монгол, Англи хэл дээр бэлтгэсэн бөгөөд Монгол болон Англи хувилбар хооронд зөрүү гарвал, Монгол хувилбарыг дагах болно.

37 Санхүүгийн тайлангийн баталгаажуулалт

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ийг тасалбар болсон санхүүгийн тайланг 2021 оны 03 дугаар сарын 30-ны өдөр удирдлага батлав.

Г.Толмэн

Гүйцэтгэх захирал

Ч.Дархижав

Д.Дархижав

Ерөнхий нягтлан бодогч